

Vlada Crne Gore
Ministarstvo evropskih poslova

INFORMACIJA O IZVJEŠTAJU EVROPSKE KOMISIJE ZA CRNU GORU 2025.

Podgorica, novembar 2025.

REZIME

Ministarstvo evropskih poslova je, u svojstvu koordinatora procesa pristupnih pregovora između Crne Gore i Evropske komisije, a u cilju blagovremenog informisanja Vlade, pripremilo Informaciju o Izvještaju Evropske komisije za Crnu Goru 2025. koja sadrži pregled ključnih ocjena iz ovog dokumenta.

Informacija se sastoji iz više tematskih cjelina i to:

- **sažetog prikaza ocjena o godišnjem napretku i opštoj spremnosti za članstvo u EU, uz preporuke za unapređenje stanja u oblasti političkih kriterijuma, vladavine prava (poglavlja 23 i 24) i ekonomskih kriterijuma.** Pregled ključnih preporuka iz ovog dijela dokumenta daje jasnu sliku ispunjenih obaveza u navedenim oblastima, ali i predstavlja smjer u kojem se moramo kretati kada je u pitanju nastavak ispunjenja obaveza iz evropske agende, kada su ove oblasti u pitanju.
- **sažetog prikaza generalnog napretka i sposobnosti preuzimanja obaveza iz članstva EU po ostalim pregovaračkim poglavljima.** Ovaj prikaz daje jasnu sliku ostvarenih rezultata ali i pregled preporuka za unapređenje stanja u svim ostalim poglavljima pravne tekovine.
- **procjene napretka i opšte spremnosti za članstvo u EU u izvještajnom periodu,** koji sadrži poređenje stepena napretka i spremnosti za članstvo u EU na godišnjem nivou u 2024. i 2025. godini, po svim poglavljima pravne tekovine EU. Zbog posebnog značaja, osim procjene po poglavljima, u ovom dijelu Informacije dat je i pregled po pojedinim podoblastima poglavlja 23, 24 i ekonomskih kriterijuma.
- **uporedne procjene ukupne spremnosti i postignutog napretka za zemlje Zapadnog Balkana, Tursku, Ukrajinu, Gruziju i Moldaviju** koja sadrži poređenje ukupne spremnosti za članstvo u EU i napretka u izvještajnom periodu, za oblast političkih kriterijuma, vladavine prava (poglavlja 23 i 24) i ekonomskih kriterijuma,
- **procjene spremnosti za preuzimanje obaveza iz članstva po ostalim poglavljima pravne tekovine,** koja sadrži poređenje ukupne spremnosti za članstvo u EU i napretka u izvještajnom periodu za ostala poglavlja pravne tekovine.

Izvještaj Evropske komisije za 2025. ocjenjuje se kao veoma pozitivan i potvrđuje da je Crna Gora ušla u fazu ubrzanog napretka u pregovorima. Prosječna ocjena opšte spremnosti porasla je na 3,45, a godišnjeg napretka na 3,51, što predstavlja značajan reformski pomak. Napredak je zabilježen u svim poglavljima, bez nazadovanja, pri čemu je u 13 poglavlja unaprijeđena opšta spremnost, u 18 godišnji napredak, a u devet poglavlja oba pokazatelja istovremeno. Većina poglavlja sada je u srednjoj ili naprednoj fazi usklađenosti, što pokazuje da se proces pristupanja kreće ka završnoj fazi, uz ključnu potrebu održavanja političke stabilnosti i međuresorske koordinacije u cilju zaokruživanja pregovora do 2026.

1. IZVJEŠTAJ EVROPSKE KOMISIJE O CRNOJ GORI 2025.

1.1. Politički kriterijumi i poglavlja vladavine prava

1.1.1. Demokratija

Izbori – Prema nalazima izvještaja opšti okvir obezbjeđuje osnov za demokratsko sprovođenje izbora. Nakon dugog odlaganja, skupštinski Odbor nadležan za izradu sveobuhvatne izborne reforme usvojio je u julu izmjene Zakona o izboru odbornika i poslanika i Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja. Međutim, ove izmjene nijesu suštinski konsultovane sa relevantnim akterima, uključujući i Evropsku komisiju, te su samo djelimično adresirale postojeće preporuke ODIHR-a i GRECO-a. Neophodne su dodatne izmjene zakonodavnog okvira, kroz transparentan i inkluzivan konsultativni proces sa svim relevantnim akterima, kako bi se otklonili svi postojeći nedostaci i obezbijedilo potpuno usklađivanje sa pravnom tekovinom EU i evropskim standardima o inkluzivnim, transparentnim i stabilnim izbornim procesima.

Skupština – Izvještaj bilježi da Skupština u cjelini može efektivno vršiti svoja ovlaštenja, uključujući kontrolu izvršne vlasti i učešće u zakonodavnom procesu, iako su neredovna pojavljivanja predsjednika Vlade pred Skupštinom izazvala određenu zabrinutost. Krajem 2024. došlo je do ozbiljne institucionalne i političke krize nakon što je Skupština jednostrano donijela odluku o penzionisanju sudije Ustavnog suda i prestanku njegovog mandata, što je izazvalo zabrinutost u pogledu poštovanja nezavisnosti Ustavnog suda i principa podjele vlasti utvrđenog Ustavom. Kriza je proistekla iz nedostatka jasnih pravila o penzionisanju sudija, usljed sukobljenih odredbi sekundarnog zakonodavstva. U martu 2025. postignut je politički dogovor sa opozicijom koji je omogućio nastavak rada Skupštine. Dogovor je takođe predvidio traženje mišljenja Venecijanske komisije o odluci Skupštine, koje je objavljeno sredinom juna. Njegove preporuke moraju biti hitno sprovedene. Uprkos ovim dešavanjima, Skupština je nastavila proceduru izbora zamjene za pomenutog sudiju Ustavnog suda.

Vlada – U izvještaju se navodi da Vlada funkcioniše i ostvaruje rezultate u uglavnom stabilnom okruženju, uprkos velikom broju ministara i raznolikoj koalicionoj strukturi. Ipak, sistem upravljanja trpi zbog nedostatka koordinacije među ministarstvima i cjelokupnog strateškog usmjeravanja.

U izvještaju se konstatuje da su institucije zadužene za **proces evropskih integracija** uspostavljene. Crna Gora je zadržala fokus na agendi evropskih integracija, iako je proces usklađivanja zakonodavstva sa pravnom tekovinom EU u određenim pregovaračkim poglavljima usporen početkom 2025. naročito u poglavljima 23 i 24, usljed unutrašnjih političkih izazova. Pregovaračka struktura zadužena za vođenje pristupnih pregovora sa EU generalno ispunjava svoju koordinacionu ulogu, ali bi dodatno ojačavanje i izgradnja tehničke ekspertize bili od koristi.

Civilni sektor – U izvještaju se ukazuje da u Crnoj Gori civilni sektor uglavnom djeluje u podsticajnom okruženju. Glavni pravni i institucionalni okvir koji omogućava slobodan rad civilnog sektora je uspostavljen. Učešće civilnog društva u kreiranju javnih politika je formalizovano, ali je ponekad samo formalne prirode i nije dosljedno primjenjivano. Savjet za saradnju između Vlade i nevladinih organizacija još uvijek nije obnovio rad. Praksa raspisivanja javnih poziva za finansiranje projekata NVO sektora nije ujednačeno sprovedena od strane svih ministarstava. Potrebne su zakonodavne izmjene kako bi se dodatno ojačalo učešće OCD u procesu kreiranja politika, kao i naponi za obezbjeđivanje istinske i sadržajne saradnje između Vlade i civilnog sektora.

1.1.2. Reforma javne uprave

U ocjeni Evropske komisije ističe se da je Crna Gora **umjereno pripremljena** u oblasti reforme javne uprave i da je ostvarila **određeni napredak**. Novi Akcioni plan za reformu javne uprave i upravljanje javnim finansijama je izrađen i usvojen. Normativni okvir za reformu javne uprave još uvijek treba da bude finalizovan u oblastima slobodnog pristupa informacijama i zarada zasnovanih na zaslugama. Uprkos usvajanju novog Zakona o državnim službenicima i namještenicima u julu, kojim se teži profesionalnijem državnom službeničkom sistemu, administrativni kapaciteti ostaju slabi, između ostalog zbog odlaganja popunjavanja upražnjenih radnih mjesta,

velikog broja vršilaca dužnosti i privremenih angažmana. U tom smislu, Vlada planira da preduzme ključne korake radi optimizacije administrativnih kapaciteta. Osim toga, implementacija postojećeg okvira još uvijek nije dovela do poboljšanja performansi i odgovornosti u javnoj upravi.

Preporuke Komisije iz prethodne godine su djelimično sprovedene. U narednom periodu Crna Gora treba posebno da:

- Obezbjedi transparentniju i odgovorniju upravu, finalizovanjem interne revizije organizacione strukture resornih ministarstava i podređenih organa, te usvajanjem Zakona o slobodnom pristupu informacijama, kojim bi se predviđele mjere za smanjenje velikog broja zahtjeva za pristup informacijama i žalbi;
- Ojača funkcionisanje profesionalne i meritornim principima zasnovane državne službe, preduzimanjem ključnih koraka kao što su: (i) sprovođenje novog Zakona o državnim službenicima i namještenicima kroz redovno popunjavanje radnih mjesta u skladu sa principima zasluga; (ii) finalizacija sistematizacije radnih mjesta na osnovu novousvojenog okvira kompetencija i smanjenje broja vršilaca dužnosti i privremenih ugovora; (iii) povezivanje opisa poslova sa jasno definisanim platnim šemama radi pravične i meritornim principima zasnovane naknade;
- Poboljša vjerodostojnost i usklađenost između srednjoročnog i godišnjeg budžetskog okvira i značajno ojača fiskalno upravljanje kroz: (i) usvajanje Smjernica fiskalne politike; (ii) operativno uspostavljanje Fiskalnog savjeta; (iii) poštovanje fiskalnih pravila prilikom određivanja fiskalnih ciljeva; i (iv) uspostavljanje jasnog institucionalnog okvira za upravljanje, praćenje i odgovornost u oblasti fiskalnih rizika.

1.2. Vladavina prava i temeljna prava

1.2.1. Poglavlje 23 – Pravosuđe i temeljna prava

Evropska komisija je u Izvještaju konstatovala da je Crna Gora **umjereno i dobro spremna** za primjenu pravne tekovine EU i evropskih standarda u ovoj oblasti i da je ukupno ostvarila **određeni napredak**. Određeni napredak je postignut u pogledu reforme pravosuđa, borbe protiv korupcije, slobode izražavanja i slobode medija, uz suštinske reforme zakonodavnog i strateškog okvira. Nakon što su utvrđena završna mjerila za poglavlje 23, započeto je sprovođenje prošlogodišnjih značajnih reformi i unaprijeđenja zakonodavnog i strateškog okvira u svim sektorima, što daje pozitivne rezultate.

Funkcionisanje pravosuđa – u Izvještaju se navodi da je pravosudni sistem Crne Gore ostvario **određeni napredak** i da je između **umjerenog i dobrog nivoa spremnosti** u sprovođenju ključnih pravosudnih reformi. Istaknuto je da je novi predsjednik Vrhovnog suda imenovan jednoglasno od strane Sudskog savjeta, kroz transparentan i na zaslugama zasnovan proces, dok popunjavanje drugih visokih pravosudnih i tužilačkih funkcija i dalje predstavlja izazov. Naglašeno je da je sprovođenje unaprijeđenog zakonodavnog okvira donijelo prve pozitivne rezultate, ali da planirane aktivnosti iz Strategije reforme pravosuđa za period 2024–2027. za 2024. nijesu u potpunosti realizovane. Izvještaj ističe i usvajanje povećanja plata za nosioce pravosudnih funkcija, što doprinosi atraktivnosti pravosudne karijere i odgovara na dugogodišnje preporuke Evropske komisije. Takođe, istaknuto je da je Crna Gora pokrenula proces izmjene Ustava kako bi adresirala određene preporuke Evropske komisije, ali da rezultati u oblasti odgovornosti pravosuđa ostaju ograničeni. Naglašena je potreba za značajnim unapređenjem kapaciteta u ljudskim resursima, budžetu, infrastrukturi i informaciono-komunikacionim tehnologijama, dok su i dalje prisutni značajni zaostaci u efikasnosti rada pravosuđa. Izvještaj konstatuje i dobar napredak u domaćem procesuiranju ratnih zločina.

Crna Gora u predstojećoj godini naročito treba da:

- nastavi sa imenovanjima na visoke pravosudne funkcije kroz postupke zasnovane na zaslugama i transparentnosti, uključujući Ustavni sud, Sudski savjet i Tužilački savjet, kako bi se obezbijedila nezavisnost, odgovornost i pravilno funkcionisanje pravosudnog sistema;

- nastavi sa jačanjem pravosudne nezavisnosti i obezbijedi puno i efikasno sprovođenje unaprijeđenog strateškog i zakonodavnog okvira, te dodatno uskladi zakonodavni okvir, uključujući Ustav, naročito u dijelu koji se odnosi na sastav i proces donošenja odluka u Sudskom i Tužilačkom savjetu, sa pravnom tekovinom EU i evropskim standardima koji se odnose na nezavisnost i odgovornost pravosuđa, nezamjenjivost, nepristrasnost, integritet, efikasnost i profesionalizam pravosudnog sistema, adresirajući preporuke Evropske komisije, Venecijanske komisije i Grupe država Savjeta Evrope protiv korupcije (GRECO);;
- unaprijedi ukupnu efikasnost pravosudnog sistema, uključujući smanjenje zaostalih predmeta u svim sudovima, kroz sprovođenje ciljanih mjera, posebno u Višem sudu u Podgorici, Upravnom sudu Crne Gore i Specijalnom državnom tužilaštvu, te obezbijedi punu implementaciju Plana racionalizacije mreže sudova i Strategije digitalizacije pravosuđa za period 2025–2028.

Borba protiv korupcije – Generalna ocjena iz Izvještaja je da je Crna Gora ostvarila **određeni napredak** u sprovođenju reformi i da se nalazi na **umjerenom nivou spremnosti** u oblasti borbe protiv korupcije.. Implementacija unaprijeđenog zakonodavnog okvira je u toku, što je posebno vidljivo kroz usvajanje osam podzakonskih akata, dok su nastavljeni napor na usklađivanju sa preostalim preporukama GRECO-a, Venecijanske komisije i Evropske komisije. Agencija za sprječavanje korupcije je nastavila sa izvršavanjem svojih zadataka uprkos izazovima uslovljenim kašnjenjem u imenovanju rukovodstva i ograničenim resursima, te se naglašava hitna potreba za imenovanjem direktora sa punim mandatom. Implementacija Strategije za borbu protiv korupcije 2024–2028. i pratećeg Akcionog plana je u toku, iako postoji potreba za unapređenjem praćenja sprovođenja i povećanjem kapaciteta ljudskih resursa u ovoj oblasti. Nadalje, iako su rezultati istraga i krivičnih gonjenja u predmetima visoke korupcije u poboljšanju, broj pravosnažnih presuda ostaje nizak, uz potrebu za uvođenjem efikasnijih i odvrćajućih sankcija, te rješavanjem problema odugovlačenja krivičnih postupaka. Strategija predviđa sprovođenje mjera u oblastima visokog rizika, a važno je osigurati da procjene rizika i aktivnosti budu sistematski i efikasno realizovane. Takođe, neophodno je dodatno izmijeniti zakonodavni okvir za finansiranje političkih partija i izbornih kampanja kroz transparentan i inkluzivan proces konsultacija sa svim relevantnim akterima.

Izvještaj konstatuje da su prošlogodišnje preporuke djelimično ispunjene. Nadalje, navodi da Crna Gora u predstojećoj godini naročito treba da:

- nastavi sa punim i efikasnim sprovođenjem unaprijeđenih strateških i zakonodavnih okvira radi rješavanja postojećih izazova i nastavka usklađivanja sa pravnom tekovinom EU i evropskim standardima u oblasti prevencije i borbe protiv korupcije, kroz sprovođenje preostalih preporuka Venecijanske komisije, GRECO-a i misija vršnjačkog pregleda Evropske komisije, uključujući one koje se odnose na efikasno funkcionisanje institucionalnog okvira, obezbjeđivanje operativnih kapaciteta i finansijske nezavisnosti Agencije za sprječavanje korupcije;
- unaprijedi rezultate u oblasti proaktivnih istraga, krivičnih gonjenja i presuda za korupciju, naročito visoku korupciju, hitnim jačanjem efikasne primjene postojećeg krivičnog zakonodavstva od strane tužilaštva i sudova, uključujući izricanje efikasnih i odvrćajućih kazni, usvajanjem zakonodavnih izmjena koje se odnose na prepreke i neopravdana odlaganja u krivičnim postupcima u predmetima visoke korupcije – konkretno izmjenama Zakonika o krivičnom postupku i Zakona o advokaturi – te unapređenjem praćenja mišljenja i izvještaja Državne revizorske institucije;
- dodatno izmijeniti Zakon o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja kroz transparentan i inkluzivan proces konsultacija koji uključuje relevantne aktere, kako bi se otklonili postojeći nedostaci i u potpunosti uskladio sa standardima OEBS/ODIHR-a i evropskim standardima, te značajno povećala transparentnost i kontrola trošenja političkih partija, i spriječila zloupotreba državnih resursa, uključujući uvođenje odvrćajućih sankcija.

Temeljna prava – Izvještaj konstatuje da je zakonodavni i institucionalni okvir u oblasti temeljnih prava u velikoj mjeri uspostavljen, i da Crna Gora nastavlja da u značajnoj mjeri ispunjava svoje međunarodne obaveze u oblasti

ljudskih prava. Međutim, navodi se da su potrebni dodatni naponi kako bi se ovaj okvir u potpunosti primijenio i kako bi se obezbijedio pristup pravdi i efikasno ostvarivanje prava u upravnim i sudskim postupcima, naročito za ugrožene grupe. Konstatovano je da je u toku izrada novog zakona o instituciji Zaštitnika ljudskih prava i sloboda, s ciljem potpune usklađenosti sa Pariškim principima i obezbjeđivanja uslova za dobijanje unaprijedene „A“ akreditacije za Nacionalnu instituciju za ljudska prava (NHRI). Navodi se da Skupština još nije usvojila novi Zakon o zabrani diskriminacije, koji bi bio usklađen sa pravnom tekovinom EU i evropskim standardima. Ocijenjeno je da su najugroženije grupe u društvu (uključujući Rome i Egipćane, osobe sa invaliditetom i LGBTIQ osobe) i dalje izložene diskriminaciji, govoru mržnje i zločinima iz mržnje. Istaknuto je da Crna Gora mora efikasno sprovesti sve preporuke Evropskog komiteta za sprečavanje mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja (CPT). Evropske komisije protiv rasizma i netolerancije (ECRI) i Grupe eksperata za borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici (GREVIO).

Konstatuje se da su preporuke Komisije iz prethodne godine **djelimično sprovedene**, ali i da neke i dalje ostaju važeće. U vezi sa navedenim u narednom periodu Crna Gora posebno treba da:

- nastavi da ostvaruje značajan napredak u sprovođenju svih preostalih preporuka CPT-a, ECRI-ja i GREVIO-a;
- uložiti dodatne napore u sprovođenju Strategije za unapređenje položaja Roma i Egipćana u Crnoj Gori i ispuni obaveze preuzete Poznanjskom deklaracijom;
- usvoji novi Zakon o zabrani diskriminacije i novi Zakon o zaštiti podataka o ličnosti, u skladu sa pravnom tekovinom EU i evropskim i međunarodnim standardima.

Sloboda izražavanja - Izvještaj konstatuje da je Crna Gora je umjereno spremna u oblasti slobode izražavanja, te da je ostvaren je **određeni napredak** u sprovođenju reformi. Navedeno je da Crna Gora nastavlja da sprovodi politiku nulte tolerancije prema nasilju nad novinarima. Naglašeno je da je u julu Skupština imenovala tri nova člana Savjeta Radio-televizije Crne Gore (RTCG). Međutim, navedeno je da kasni imenovanje članova Savjeta Agencije za audiovizuelne medijske usluge (AMU). Konstatuje se da je nastavljena primjena nacionalne medijske strategije, te da Crna Gora i dalje uživa pluralističko medijsko okruženje i obezbjeđuje odgovarajuće zakonske garancije za slobodu izražavanja i povoljno okruženje za slobodno, nezavisno i profesionalno djelovanje medija.

Navedeno je da su preporuke Komisije iz prethodne godine djelimično sprovedene, te da i dalje ostaju u velikoj mjeri važeće. U tom kontekstu, u narednom periodu, Crna Gora posebno treba da:

- nastavi da obezbjeđuje blagovremeno i efikasno sprovođenje zakona i sudsku zaštitu novinara od svih oblika nasilja, uz davanje prioriteta istragama i sudskom postupanju u najznačajnijim neriješenim slučajevima.
- nastavi dosljednu primjenu cjelokupnog medijskog zakonodavstva i dalju usklađenost sa pravnom tekovinom EU, obezbjeđujući brzo imenovanje članova Savjeta AMU, te da svaka buduća izmjena medijskih zakona, ukoliko bude potrebna, ne dovede u pitanje dosadašnji napredak – naročito kada je riječ o zaštiti političke nezavisnosti javnog emitera RTCG i AMU, uključujući zaštitu njihove uređivačke, institucionalne i finansijske nezavisnosti od bilo kakvog nedozvoljenog uticaja;
- usklađuje nacionalno medijsko zakonodavstvo sa Evropskim aktom o slobodi medija.

1.2.2. Poglavlje 24 – Pravda, sloboda i bezbjednost

Opšta ocjena u Izvještaju je da je Crna Gora **između umjerenog i dobrog nivoa spremnosti** u oblasti pravde, slobode i bezbjednosti, te da je ostvaren **ograničen napredak**.

U odnosu na upravljanje granicom, konstatovano je da je započet rad na unapređenju opreme za nadzor granice i sprovedena kampanja za zapošljavanje novih službenika granične policije, kao i instalacija opreme za elektronsku registraciju migranata u prostorijama granične policije u Božaju i Pljevljima.

U oblasti vizne politike, konstatovano je da u decembru 2024. Crna Gora je odobrila bezvizni režim za Bahrein (trajni) i Uzbekistan (sezonski), dok je bezvizni režim sa Saudijskom Arabijom unaprijedila iz sezonskog u trajni. U oktobru 2025, Crna Gora je, međutim, povukla bezvizni režim sa četiri zemlje – Kuvajtom, Egiptom, Armenijom i Uzbekistanom, čime je napravljen korak ka boljoj usklađenosti sa EU standardima.

U Izvještaju se ukazuje da su preporuke Komisije iz prošle godine djelimično sprovedene. U odnosu na navedeno, Izvještaj konstatuje da u predstojećoj godini Crna Gora naročito treba da:

- poveća efikasnost gonjenja i suđenja u slučajevima teškog i organizovanog kriminala, posebno u slučajevima pranja novca; riješi problem dugotrajnosti suđenja i čestih odlaganja u predmetima organizovanog kriminala; obezbijedi primjenu ključnih pravnih koncepata, poput samostalnog krivičnog djela pranja novca (nezavisno od izvornog krivičnog djela) i kvaliteta dokaza od strane sudova i tužilaštva; te osigura zapljenu i oduzimanje imovine stečene kriminalom – kroz sistematsko praćenje tokova novca, efikasno sprovođenje posebnih istražnih radnji i dosljednu primjenu proširenog oduzimanja imovine;
- dodatno ojača kapacitete za upravljanje granicom kroz rješavanje ključnih nedostataka u infrastrukturi i opremi za nadzor granice; preduzme potrebne korake za uspostavljanje sistema naprednih informacija o putnicima i biometrijskog sistema registracije migranata;
- ukine bezvizne sporazume sa zemljama za čije državljane je potrebna viza za ulazak u EU, u skladu sa već preuzetim obavezama iz Reformske agende, naročito sa zemljama koje predstavljaju rizik od neregularnih migracija ili bezbjednosnu prijetnju za EU.

Borba protiv organizovanog kriminala

U izvještaju EK se konstatuje da je Crna Gora dostigla **umjereni nivo spremnosti** u borbi protiv teškog i organizovanog kriminala. Navodi se da je postignut **dobar napredak**, posebno u pripremi nacrtu novog Zakona o oružju i municiji, usvajanju Strategije za borbu protiv transnacionalnog organizovanog kriminala za period 2024–2027, kao i u sprovođenju srednjoročne revizije Procjene prijetnji od teškog i organizovanog kriminala (SOCTA).

Navodi se da su djelimično sprovedene preporuke Komisije iz prošle godine, te da u predstojećoj godini Crna Gora naročito treba da:

- ostvari napredak u popunjavanju upražnjenih radnih mjesta u Specijalnom policijskom odjelenju (SPO), Specijalnom državnom tužilaštvu (SDT) i Višem sudu u Podgorici; obezbijedi odgovarajuće prostorije za SDT i SPO, te reorganizuje Odsjek za specijalne istražne metode;
- osigura stabilnost u svim sektorima i direktorata u Upravi policije imenovanjem rukovodilaca i direktora sa punim ovlaštenjima kroz objektivan i meritokratski postupak;
- ublaži rizike od korupcije i infiltracije organizovanog kriminala u organima za sprovođenje zakona i pravosuđu kroz sprovođenje snažne politike prevencije i integriteta, te obezbijedi strogu sudsku reakciju na otkrivene slučajeve; hitno reorganizuje Ministarstvo unutrašnjih poslova i policiju radi jačanja prevencije korupcije i unutrašnje kontrole.

1.3. Ekonomski kriterijumi

Kada su u pitanju ekonomski kriterijumi, kod oba osnovna kriterijuma: 1. postojanje funkcionalne tržišne ekonomije i 2. sposobnost suočavanja s konkurentskim pritiskom i tržišnim silama unutar Unije, Crna Gora se nalazi između **umjerenog i dobrog nivoa spremnosti**, a takođe se notira i **određeni napredak** u obje oblasti.

1.3.1. Postojanje funkcionalne tržišne ekonomije

Notiran je napredak kada je u pitanju tržište rada, kao i činjenica da bankarski sektor ostao dobro kapitalizovan i likvidan. Određeni napredak je postignut kod poboljšanja poslovnog okruženja i pripreme reforme državnih preduzeća.

1.3.2. Sposobnosti za suočavanje sa konkurentskim pritiskom i tržišnim silama unutar Unije

Notira se i pohvaljuje nastavak napora za unapređenje zelene i digitalne tranzicije, ali ih je potrebno dodatno intenzivirati. Očekuje se da će novootvoreni Naučno-tehnološki park ojačati nacionalni inovacioni sistem.

Preporuke u okviru postojanja funkcionalne tržišne ekonomije se odnose na:

- osmišljavanje i sprovođenje mjera koje ograničavaju javnu potrošnju i povećavaju prihode, osiguravajući poštovanje fiskalnih pravila;
- implementiranje Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti kako bi se Fiskalni savjet formirao na vrijeme kako bi mogao da razmotri predlog budžeta za 2026. ;
- pripremanje sveobuhvatne izjave o fiskalnim rizicima, uključujući analizu fiskalnih rizika povezanih sa državnim preduzećima, i unaprijeđivanje reforme upravljanja državnim preduzećima.

Preporuke u cilju sposobnosti suočavanja s konkurentskim pritiskom i tržišnim silama unutar Unije se odnose na:

- poboljšavanje sprovođenja programa za dualno stručno obrazovanje, obuku i postsekundarno obrazovanje u bliskoj saradnji sa poslovnim udruženjima i obezbjeđivanje učenja zasnovanog na radu;
- nastavljanje sa implementacijom digitalnih javnih usluga za javnost i preduzeća i davanje prioriteta razvoju i implementaciji interaktivne platforme e-uprave za transakcione elektronske usluge;
- kao i poboljšavanje institucionalnog i regulatornog okruženja za zelenu tranziciju i povećanje energetske otpornosti usvajanjem nacionalnog plana za energiju i klimu i sprovođenje propisa o energetskej efikasnosti.

2. GENERALNI NAPREDAK I SPOSOBNOST PREUZIMANJA OBAVEZA IZ ČLANSTVA EU PO PREGOVARAČKIM POGLAVLJIMA

Poglavlje 1 – Sloboda kretanja roba

Crna Gora je **umjereno spremna** u oblasti slobodnog kretanja roba. Postignut je **određeni napredak** u usklađivanju s pravnom tekovinom EU u vezi s lijekovima za ljudsku i veterinarsku upotrebu, medicinskim sredstvima i građevinskim proizvodima, kao i u dijelu poboljšanja kapaciteta tijela koja rade na usklađivanju crnogorskog zakonodavstva sa evropskim iz oblasti hemikalija. Preporuke Komisije iz prošle godine djelimično su sprovedene i uglavnom ostaju na snazi, pa bi u narednom periodu Crna Gora trebalo posebno da se fokusira na završetak usklađivanja zakonodavstva sa evropskim, naročito u oblasti lijekova, motornih vozila i tržišnog nadzora. Takođe, Crna Gora bi trebalo da preduzme sve potrebne mjere kako bi do kraja 2025. godine Institut za standardizaciju Crne Gore (ISME) postao punopravni član Evropskog komiteta za standardizaciju (CEN) i Evropskog komiteta za standardizaciju iz oblasti elektrotehnike (CENELEC), u potpunosti riješi neusaglašenosti identifikovane u reviziji koju je sprovedla Evropska organizacija za akreditaciju u novembru 2024, kao i da nastavi da osnažuje ljudske i finansijske kapacitete tijela za infrastrukturu kvaliteta i tržišni nadzor.

Poglavlje 2 – Sloboda kretanja radnika

Crna Gora je dostigla **određeni nivo spremnosti** u oblasti slobode kretanja radnika, uz **određeni napredak** tokom izvještajnog perioda. Napredak se odnosi prije svega na zaključivanje dodatnih bilateralnih sporazuma o socijalnom osiguranju i početne korake u jačanju administrativnih kapaciteta Zavoda za zapošljavanje Crne Gore (ZZZCG). Usvajanjem izmjena Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti u martu 2025. stvoreni su zakonski uslovi za digitalizaciju rada ZZZCG i pripreme za buduće uključivanje u mrežu EURES, što zahtijeva dalja ulaganja u tehničke i IT kapacitete. Takođe, usvajanjem Zakona o dobrovoljnim penzijskim fondovima unaprijeđeno je sticanje i očuvanje dopunskih penzijskih prava radi veće mobilnosti radne snage.

Crna Gora ima zaključenih 16 bilateralnih sporazuma o socijalnom osiguranju sa državama članicama EU i ukupno 25 sa drugim državama. Evropska kartica zdravstvenog osiguranja (EHIC) je pravno prepoznata, ali će

se primjenjivati tek nakon pristupanja EU. Do kraja 2025. potrebno je izraditi studiju izvodljivosti o njenom fiskalnom uticaju.

Prošlogodišnje preporuke EK su djelimično implementirane i ostaju u velikoj mjeri na snazi i ove godine. Preporučuje se da Crna Gora dodatno ojača administrativne strukture za sprovođenje pravne tekovine EU u ovoj oblasti, nastavi unapređenje tehničkih kapaciteta ZZZCG i finalizuje zakonodavno usklađivanje. Takođe, potrebno je nastaviti pripreme za pristupanje mreži EURES i sprovesti studiju o uticaju EHIC kartice na javne finansije.

Poglavlje 3 – Pravo osnivanja preduzeća i sloboda pružanja usluga

Crna Gora je postigla **dobar nivo spremnosti**, a **veoma dobar napredak** je ostvaren kroz usvajanje zakonodavnih izmjena radi usklađivanja s Direktivom o uslugama, kao i kroz usvajanje niza sektorskih zakona u cilju usklađivanja sa odredbama Direktive o profesionalnim kvalifikacijama u vezi s minimalnim uslovima osposobljavanja.

U narednom periodu, Crna Gora treba da dovrši usklađivanje s Direktivom 2005/36/EZ, u potpunosti uskladi, sa zahtjevima Direktive, postojeće studijske programe za medicinske sestre za opštu njegu, stomatologe, doktore medicine, i farmaceute, te za arhitekte u cilju ostvarivanja benefita od automatskog priznavanja kvalifikacija, kao i da nastavi da usklađuje sektorsko zakonodavstvo sa Direktivom o uslugama. Takođe, Crna Gora bi trebalo da poveća napore kako bi ojačala institucionalne kapacitete. To uključuje uspostavljanje organizacione strukture i obuku nadležnih tijela koja se bave priznavanjem profesionalnih kvalifikacija.

Poglavlje 4 – Sloboda kretanja kapitala

Crna Gora je postigla **dobar nivo spremnosti** u ovoj oblasti i ostvarila **dobar napredak**. U oblasti kretanja kapitala i plaćanja, ograničenja i dalje postoje u pogledu sticanja poljoprivrednog zemljišta od strane državljana EEP-a. Pored toga, određena geografska ograničenja i dalje su na snazi u Zakonu o dobrovoljnim penzijskim fondovima.

U oblasti platnog prometa, u oktobru 2024, Skupština je usvojila Zakon o razvojnoj banci Crne Gore. Banci je omogućeno pružanje platnih usluga, iako ne podliježe istim zakonskim obavezama kao kreditne institucije i nije predmet Zakona o platnim uslugama Crne Gore. Ovo nije usklađeno sa pravnom tekovinom EU i zahtijeva hitne izmjene.

U oblasti borbe protiv pranja novca i finansiranja terorizma, ostaju određene razlike između važećeg nacionalnog zakonodavstva i *acquis-a* (definicija finansiranja terorizma, zaštita podataka i rokovi čuvanja, sankcije) koje tek treba adresirati.

Poglavlje 5 – Javne nabavke

Crna Gora ima **dobar nivo spremnosti** u oblasti javnih nabavki, uz konstatovan **dobar napredak** i veću usklađenost zakonodavstva s pravnom tekovinom EU, uključujući Zakon o javnim nabavkama (sa posebnim poglavljem za odbranu i bezbjednost), Zakon o javno-privatnom partnerstvu i Zakon o koncesijama. U junu 2025. ovo poglavlje je privremeno zatvoreno. Evropska komisija je ocijenila da su preporuke iz prošle godine uglavnom sprovedene. Administrativni kapaciteti su adekvatni, obuke za službenike sistematski sprovode. Uveden je Etički kodeks u javnim nabavkama, dok dodatna unapređenja elektronskog sistema jačaju kontrolu i prevenciju korupcije. Sistem pravne zaštite funkcioniše efikasno.

U narednom periodu, od Crne Gore se očekuje da se posebno fokusira na izmjena Zakona o javnim nabavkama i Zakona o sprečavanju korupcije, uključujući proširenje definicija korupcije i prevara, jačanje korektivnih mehanizama, uvođenje direktne prekršajne odgovornosti, budžetske inspeksijske kontrole i povezivanje relevantnih odredbi. Takođe, potrebno je uvesti sistem „crvenih zastavica“ u elektronski sistem za otkrivanje nepravilnosti i osigurati da se sprovođenje sporazuma sa UAE i drugim državama ne krši niti zaobilazi pravnu tekovinu EU.

Poglavlje 6 – Privredno pravo

Crna Gora ima **dobar nivo spremnosti/je u veoma naprednoj fazi**, dok je u proteklom periodu između dva izvještaja EK postigla **veoma dobar napredak**. Notirano je da su usvojene izmjene Zakona o tržištu kapitala u cilju usklađivanja s direktivama EU u dijelu transparentnosti i režima sankcija. Takođe, EU je notirala da su usvojeni novi Zakon o privrednim društvima i Zakon o registraciji privrednih i drugih subjekata, te da su izmjene ovih zakona donijete u oktobru, kao i da je u septembru usvojen revidirani Kodeks korporativnog upravljanja. Istaknuto je da su sve ove aktivnosti u skladu sa prošlogodišnjim preporukama EK. U dijelu računovodstva i revizije, EK je notirala da su usvojeni Zakon o računovodstvu i Zakon o reviziji kroz koje je izvršeno usklađivanje sa pravnom tekovinom EU u ovim oblastima, dok je u dijelu administrativnih kapaciteta može postojati potreba za daljim jačanjem u narednom periodu.

Preporuke EK iz poslednjeg Izvještaja su implementirane, a Crna Gora u narednom periodu treba da: finalizuje izmjene nacionalnog zakonodavstva u cilju potpunog usklađivanja sa direktivom o upotrebi digitalnih alata i procesa u privrednom pravu, koja predviđa potpuno online osnivanje i registraciju preduzeća; nastavi sa razvojem softvera koji će omogućiti povezivanje sa Sistemom za međusobno povezivanje registara poslovnih subjekata EU (BRIS) i započne rad na usklađivanju sa Direktivom 25/2025 koja mijenja direktive 2009/102/EZ i 2017/1132 u pogledu daljeg širenja upotrebe digitalnih alata u privrednom pravu.

Poglavlje 7 – Pravo intelektualne svojine

Crna Gora je u **veoma naprednoj fazi** u ovoj oblasti i ostvarila je **veoma dobar napredak**.

U oblasti **autorskih i srodnih prava**, Crna Gora je usvojila dodatne izmjene i dopune Zakona o autorskom i srodnim pravima radi usklađivanja sa Direktivom o ostvarivanju autorskih i srodnih prava primjenljivih na određene online prenose emitera i retransmisije TV i radio programa (SatCab II), kao i Direktivom o autorskim i srodnim pravima na jedinstvenom digitalnom tržištu. U oblasti industrijske svojine, u martu 2025. Skupština je usvojila Zakon o potvrđivanju Sporazuma o primjeni člana 65 Evropske patentne konvencije, kojim se smanjuju troškovi prevoda evropskih patenata. Takođe, usvojene su izmjene Zakona o patentima, pripremljene u saradnji sa EPO-om, čime se obezbjeđuje pravni osnov za sporazume o saradnji u pretraživanju patenata. Ministarstvo ekonomskog razvoja je u decembru 2024. ponovo uspostavilo potpuno funkcionalne online registre industrijske svojine. U maju 2025. Vlada je usvojila Akcioni plan za 2025. za sprovođenje Strategije IPR 2023–2026, uključujući izvještaj o realizaciji Akcionog plana za 2024. U oblasti sprovođenja prava, u oktobru 2024. Crna Gora je usvojila novi pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva ekonomskog razvoja, integrišući tržišnu inspekciju u Direktorat za unutrašnje tržište i konkurenciju. Evidencije sprovođenja u 2024. pokazuju blago smanjenje broja kontrola i prekršajnih kazni u odnosu na 2023. U decembru 2024. usvojene su izmjene Krivičnog zakonika, koje jasno razdvajaju krivična djela i prekršaje u oblasti povrede prava intelektualne svojine, stvarajući adekvatan pravni okvir za unapređenje krivičnog gonjenja.

Poglavlje 8 – Konkurencija

Crna Gora je **umjereno spremna** u ovoj oblasti i postigla je **određeni napredak** u ispunjenju prošlogodišnjih preporuka EK, naročito u dijelu donošenja Zakona o kontroli državne pomoći u julu 2025. **Ograničen napredak** je postignut kada je u pitanju bilans rezultata u sprovođenju pravila konkurencije i jačanju administrativnih kapaciteta Agencije za zaštitu konkurencije.

Preporuke EK iz prošlogodišnjeg Izvještaja su djelimično realizovane i ostaju na snazi, a u narednoj godini Crna Gora treba da: u potpunosti uskladi zakonodavni okvir u oblasti konkurencije i da donese podzakonska akta u oblastima konkurencije i državne pomoći; da izgradi kredibilne rezultate u sprovođenju zakonodavstva i izgradi dovoljno administrativnih kapaciteta i sudskih kapaciteta u oblasti antimonopolske politike, kontrole spajanja i državne pomoći.

EK je notrala da je u februaru 2025. usvojen Akcioni plan za ispunjenje završnih mjerila u poglavlju 8, ali da se koraci za ispunjavanje mjerila moraju hitno sprovesti, u skladu sa ambicijom Vlade za zatvaranje poglavlja.

U dijelu antimonopolskih pravila i spajanja, iako je zakonodavni okvir u velikoj mjeri usklađen sa pravnom tekovinom EU i Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju, Vlada bi trebalo da intenzivira rad na Nacrtu zakona o zaštiti konkurencije kako bi se obezbijedilo dodatno suštinsko usklađivanje, uključujući finansijsku nezavisnost Agencije za zaštitu konkurencije (AZK) i mogućnost izricanja novčanih kazni. EK je potvrdila da Zakon mora biti usvojen u Skupštini u 2025. kako bi se omogućio dalji rad na ispunjavanju završnih mjerila.

Što se tiče institucionalnog okvira, EK je notirala da je ostvaren je određeni napredak kroz zapošljavanje dva službenika u AZK tokom 2024, ali da Crna Gora i dalje treba da popuni značajan broj sistematizovanih radnih mjesta, čime bi se obezbijedili adekvatni administrativni kapaciteti za sprovođenje zakonodavstva. Takođe, potrebno je dodatno snaženje svijesti o pitanjima konkurencije u pravosuđu.

Što se tiče implementacije, zabilježen je pad u broju odluka o pojedinačnim izuzećima, a takođe je notirano da pojedinačna izuzeća nijesu u skladu sa pravilima konkurencije EU, ali su i dalje prisutna u crnogorskom Zakonu o zaštiti konkurencije.

Kada je u pitanju državna pomoć, Crna Gora treba u potpunosti da uskladi zakonodavni okvir s pravnom tekovinom EU, odnosno da treba da donese podzakonske akte i pravila u odnosu na Zakon o kontroli državne pomoći.

U osvrtnu na Zakon o razvojnoj banci, koji je donijet u oktobru 2024, EK je notirala da može omogućiti povoljnije uslove za prikupljanje depozita u odnosu na komercijalne banke, što izaziva zabrinutost u pogledu pravila o državnoj pomoći. Takođe, ukazano je na nedostatak jasnog razgraničenja između promotivnih i komercijalnih aktivnosti, što bi moglo uticati na konkurenciju.

U Izvještaju je navedeno da je AZK tokom izvještajnog perioda nastavila tekuće istrage o mogućoj nezakonitoj državnoj pomoći, uključujući ugovor između Nacionalne turističke organizacije CG i kompanije Montenegro Airlines, finansijsku podršku za autoput Bar-Boljare i nacionalnog avioprevoznika „ToMontenegro“. Takođe, notirano je da je AZK u decembru 2024. pokrenula formalni postupak ispitivanja usklađenosti pomoći dodijeljene privrednom subjektu „Monteput“, te da je nastavila ispitivanje ekonomskog kontinuiteta između Montenegro Airlines-a i ToMontenegro. EK je ukazala da Crna Gora i dalje treba da obezbijedi konačne ishode tekućih istraga državne pomoći, uključujući potpun povraćaj nezakonite pomoći (ili iscrpljivanje svih pravnih sredstava za njen povraćaj).

Što se tiče sprovođenja zakona, u Izvještaju je identifikovano da je AZK donijela odluku o nezakonitoj državnoj pomoći protiv Elektroprivrede Crne Gore (EPCG), a da je EPCG je podnijela žalbu Upravnom sudu i upravni postupak je u toku.

Istaknuta je saradnja između AZK i davalaca državne pomoći na centralnom i lokalnom nivou u cilju podizanja svijesti o državnoj pomoći i broju notifikacija, ali je notirano je da i dalje nedostaju smjernice za javnu administraciju o sistematskoj konsultaciji sa AZK prilikom oblikovanja novih politika koje mogu imati uticaj na konkurenciju ili državnu pomoć. Takođe, u Izvještaju je navedeno da AZK redovno učestvuje u zakonodavnim procesima kako bi se obezbijedila usklađenost novih zakona sa pravilima o državnoj pomoći.

Poglavlje 9 – Finansijske usluge

Crna Gora se nalazi između **umjerenog i dobrog nivoa spremnosti** i ostvarila je **veoma dobar napredak** u oblasti finansijskih usluga, sprovodeći preporuke Evropske komisije iz prethodne godine. U oblasti bankarstva i finansijskih konglomerata, usvojene su izmjene Zakona o stečaju i likvidaciji banaka, Zakona o sanaciji kreditnih institucija, Zakona o kreditnim institucijama i Zakona o finansijskim konglomeratima, kao i odgovarajući podzakonski akti. Ipak, ukazano je da Zakon o Razvojnoj banci Crne Gore nije u skladu s pravnom tekovinom EU i da zahtijeva hitne izmjene. U oblasti osiguranja i dobrovoljnih penzionih fondova, usvojeni su relevantni zakoni,

dok izmjene Zakona o obaveznom osiguranju u saobraćaju doprinose djelimičnoj usklađenosti s pravnom tekovinom EU. Oblast infrastrukture finansijskog tržišta, takođe, ostaje djelimično usklađena. Na tržištu hartija od vrijednosti i investicionih usluga, zakonodavstvo je djelimično usklađeno usvajanjem Zakona o alternativnim investicionim fondovima, Zakona o otvorenim investicionim fondovima sa javnom ponudom, izmjenama Zakona o tržištu kapitala, te Zakona o sanaciji investicionih društava i Zakona o izdavanju i nadzoru pokrivenih obveznica. U oblasti održivog i digitalnog finansiranja, usvojena je „Mapa puta za finansijski sektor ka održivom finansiranju“, koja omogućava integraciju ESG kriterijuma u finansijsko odlučivanje.

Poglavlje 10 – Informatičko društvo i mediji

Crna Gora je dostigla **dobar nivo spremnosti** u oblasti digitalne transformacije i medija, uz **određeni napredak** tokom izvještajnog perioda. Napredak se naročito odnosi na usvajanje Zakona o informacionoj bezbjednosti koji je usklađen s Direktivom o mrežnoj i informacionoj bezbjednosti (NIS 2), kao i na usvajanje Nacionalnog plana za razvoj širokopojasne infrastrukture.

U oblasti elektronskih komunikacija, nastavljen je rad na usklađivanju nacionalnog zakonodavstva s Evropskim kodeksom elektronskih komunikacija, dok se do kraja 2025. očekuje i usklađivanje s Regulativom o gigabitnoj infrastrukturi. Potrebno je dalje jačati kapacitete i postaviti bezbjedan informacioni sistem.

Crna Gora treba da ubrza osnivanje Agencije za sajber bezbjednost, u potpunosti se uskladi sa Direktivom NIS 2 i Direktive o otvorenim podacima, te započne sprovođenje EU 5G Cybersecurity Toolbox-a. U oblastima digitalnog identiteta i povjerenja, potrebno je brzo usklađivanje sa novim Okvirom EU o digitalnom identitetu i uslugama povjerenja.

Crna Gora treba da uloži dodatne napore u cilju usklađivanja crnogorskog zakonodavstva sa Aktom o digitalnim uslugama i Aktom o digitalnim tržištima i njegovog djelotvornog sprovođenja.

U oblasti medijske politike, i pored usvajanja relevantnih zakona u 2024. neophodno je osigurati punu nezavisnost regulatora i sprovođenje medijskih zakona. Crna Gora treba da intenzivira borbu protiv dezinformacija i govora mržnje u skladu sa Nacionalnom medijskom strategijom 2023–2027 i da započne usklađivanje sa Evropskim aktom o slobodi medija.

Prošlogodišnje preporuke EK su djelimično implementirane i ostaju u značajnoj mjeri validne i za narednu godinu. Preporučuje se dalja harmonizacija zakonodavstva sa Direktivom NIS 2, nastavak uspostavljanja Agencije za sajber bezbjednost, kao i jačanje administrativnih kapaciteta u oblasti elektronskih komunikacija, informacionog društva i audiovizuelnih medijskih usluga.

Poglavlje 11 – Poljoprivreda i ruralni razvoj

Crna Gora ostaje **umjereno spremna** u oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja, uz **dobar napredak** u proteklom periodu. Posebno je značajno to što je sprovođenje IPARD II programa završeno sa gotovo 90% apsorpcije, kao i da je Vlada usvojila sveobuhvatan Implementacioni plan za uspostavljanje Agencije za plaćanja i Integriranog administrativnog i kontrolnog sistema (IAKS), što je ključni preduslov za ispunjenje završnih mjerila u ovom poglavlju. Takođe je usvojeno i zakonodavstvo koje definiše organizacione obaveze buduće Agencije za plaćanja, kao i zakoni u oblasti vina i maslinovog ulja, što doprinosi daljoj usklađenosti sa pravnom tekovinom EU.

Ipak, prošlogodišnje preporuke EK samo su djelimično sprovedene, naročito u dijelu intenziviranja sprovođenja IPARD III programa, jačanja administrativnih kapaciteta i nastavka zakonodavnog usklađivanja. Posebno se naglašava potreba da se ubrzaju aktivnosti na ažuriranju i proširenju LPIS-a, kao i da se razrade operativni koraci za uspostavljanje Sistema monitoringa površina (AMS). Pored toga, potrebno je finalizovati elektronski registar vinograda, te ojačati savjetodavne službe u sektoru poljoprivrede.

Za naredni period, Crna Gora bi posebno trebalo da intenzivira sprovođenje IPARD III programa, uz obezbjeđivanje dodatnih kadrovskih kapaciteta, ubrza sprovođenje akcionog plana za usklađivanje sa pravnom tekovinom EU, uključujući finalizaciju vinogradarskog registra, osigura sprovođenje planiranih aktivnosti iz Implementacionog plana za Agenciju za plaćanja i IAKS, sa fokusom na LPIS i AMS.

Poglavlje 12 – Bezbjednost hrane, veterinarstvo i fitosanitarni nadzor

Crna Gora ostaje **umjereno spremna** u oblasti bezbjednosti hrane, veterinarstva i fitosanitarne politike, uz **ograničen napredak**, prvenstveno u dijelu zapošljavanja novog kadra u Upravi za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove i sprovođenja godišnjih programa nadzora u oblastima bezbjednosti hrane, zdravlja životinja i fitosanitarne zaštite.

Evropska komisija konstatuje da su administrativni, inspekcijски i laboratorijski kapaciteti i dalje nedovoljni, naročito u pogledu sprovođenja službenih kontrola i nadzora nad dobrobiti životinja. Infrastruktura laboratorija i graničnih kontrolnih tačaka ostaje ograničena, a registracija poljoprivrednih gazdinstava i identifikacija životinja i dalje pokazuju nedostatke, što utiče na efikasnost sistema kontrole hrane i zdravlja životinja.

Ostvaren je napredak u sprovođenju programa suzbijanja bjesnila i afričke kuge svinja, kao i u jačanju veterinarskog informacionog sistema. Međutim, u narednom periodu potrebno j nastaviti jačanje administrativnih, inspekcijских i laboratorijskih kapaciteta, uz dodatna zapošljavanja u sektorima bezbjednosti hrane, dobrobiti životinja i fitosanitarne kontrole; uspostaviti robusni pasivni nadzor bjesnila i nastaviti vazdušnu vakcinaciju prema potrebi; ojačati nadzor nad prijavljivim avijarnim bolestima; unaprijediti sprovođenje standarda dobrobiti životinja u transportu, uzgoju i postupcima klanja.

Poglavlje 13 – Ribarstvo

Crna Gora je **umjereno spremna** u oblasti ribarstva, uz **dobar napredak**, posebno zahvaljujući usvajanju Zakona o morskom ribarstvu, Zakona o akvakulturi i Zakona o strukturnim mjerama i dodjeli državne pomoći u ribarstvu i akvakulturi, što predstavlja ključni preduslov za ispunjenje prvog završnog mjerila u ovom poglavlju. Uprkos tome, prošlogodišnje preporuke EK su samo djelimično sprovedene.

Napredak je ostvaren u pogledu modernizacije ribarske flote, kao i nastavka sprovođenja programa prikupljanja podataka, ali administrativni i inspekcijски kapaciteti ostaju ograničeni, pri čemu nije povećan broj inspektora. Neophodno je nastaviti rad na jačanju informacionih sistema i opremanju kontrolnih službi, kao i dovršiti podzakonska akta za sprovođenje novih zakona.

Za naredni period, Crna Gora treba da poveća administrativne, kontrolne i inspekcijske kapacitete, u skladu sa usvojenim Akcionim planom, nastavi sprovođenje novih zakona u sektoru ribarstva i akvakulture, uz donošenje potrebnih podzakonskih akata, te unaprijedi rad informacijskih sistema i opremu za inspekcije.

Poglavlje 14 – Saobraćajna politika

U okviru ovog poglavlja, spremnost za članstvo je **između umjerenog i dobrog nivoa**, s ostvarenim **određenim napretkom**, što je bolja ocjena nego u prethodnoj godini, zahvaljujući usvajanju Zakona o željeznici i unapređenju sistema nadzor i informacije u pomorskom saobraćaju.

Kad je u pitanju opšti saobraćaj, EK konstatuje da nije bilo dovoljnog napretka na ažuriranju nacionalne strategije za razvoj saobraćaja, a da se akcioni planovi Transportne zajednice realizuju u mjeri sporo do umjereno. Ukazuje se da je potrebno poboljšati međuresorsku koordinaciju saobraćajnih politika, naročito u pogledu bezbjednosti na putevima i prevoza opasnih proizvoda. Konstatovano je da nije bilo napretka u razvoju održive gradske mobilnosti.

U oblasti drumskog saobraćaja, postignut je napredak revizijom zakonodavstva, uključujući socijalno zakonodavstvo i tahografe koje treba što prije donijeti. U odnosu na cilj smanjenja broja smrtnih slučajeva i teških povreda u saobraćaju, konstatuje se da još uvijek nije uspostavilo vodeće koordinativno tijelo. Konstatuje se da je

u julu donijet Zakon o prevozu opasnih materija, kojim je postignuta usklađenost s pravnom tekovinom EU, te nastavak sprovođenja programa inteligentnih transportnih sistema 2022-2026 za nacionalne putebe.

U oblasti željezničkog saobraćaja, konstatuje se napredak u usvajanju novog Zakona o željeznici, ali se naglašava potreba da se uspostavi Agencija za željeznicu te da se obezbijede odgovarajući administrativni kapaciteti i nezavisnost Agencije. EK konstatuje napredak u razvoju ključnog nacionalnog zakonodavstva o bezbjednosti i interoperabilnosti, ali da je potrebno da se ono što prije usvoji. EK ukazuju na potrebu da se primijeni Evropski sistem upravljanja željezničkim saobraćajem.

U oblasti pomorskog saobraćaja, konstatuje se da je druga faza sistema za praćenje i informisanje operativna, čime je obezbijedeno potpuno i efikasno praćenje pomorskog saobraćaja. Konstatuje se da Crna Gora ima uspostavljen nacionalni jedinstveni pomorski šalter, kao i odgovarajuće resurse i propise. Konstatuje se da nije ostvaren napredak u usklađivanju u oblasti sigurnosti pomorske plovidbe i lučkih usluga¹.

U oblasti vazdušnog saobraćaja, EK ukazuje na dobar napredak u upravljanju vazdušnim saobraćajem, ali da ostaje izazov u primjeni SES 2+ Regulative u vezi s pitanjem zajedničkog pružaoca usluga sa Srbijom te potreba da se sprovedu pravila o šemama učinka i naplate i ocjene usaglađenosti ATM – a na zemlji. Konstatuje se dobar nivo primjene pravne tekovine EU u oblasti bezbjednosti i licenciranja posade. EK konstatuje da su ratifikovane izmjene i dopune ECAA Sporazum i pratećeg Aneksa I. Kako se Crna Gora kreće ka II fazi ECAA Sporazuma, ostaje preporuka da se riješe izazovi u oblasti konkurencije i državne pomoći.

Konstatuje se da nije ostvaren napredak u razvoju unutrašnje plovidbe, niti usklađenost u oblasti kombinovanog saobraćaja.

U oblasti prava putnika, EK pohvaljuje donošenje izmjena i dopuna Zakona o obligacionim i imovinsko-pravnim odnosima u vazdušnom saobraćaju u julu. Konstatuje se da je zakonodavstvo u vazdušnom i vodenom saobraćaju u potpunosti usklađeno s pravnom tekovinom EU, ali da ostaje preporuka da se isto postigne i u oblasti drumskog i željezničkog prevoza putnika. S tim u vezi, EK poručuje Crnoj Gori da je potrebno da se odredi posebno nacionalno tijelo za sprovođenje EU zakonodavstva u oblasti prava putnika u željezničkom, drumskom i pomorskom saobraćaju. U dijelu antikorupcijskih mjera, EK konstatuje donošenje dvogodišnjeg plana integriteta 2024. (tadašnjeg) Ministarstva saobraćaja i pomorstva.

Poglavlje 15 – Energetika

Crna Gora je dostigla **dobar nivo spremnosti** u ovoj oblasti. Ostvaren je **određeni napredak**, posebno u usvajanju Zakona o energetici i Zakona o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima, kao i u postavljanju ambicioznijih ciljeva energetske efikasnosti. Preporuke Komisije iz prošle godine su djelimično sprovedene i ostaju djelimično važeće, posebno u pogledu potrebe usvajanja i sprovođenja Nacionalnog energetskog i klimatskog plana (NEKP), potpunog usklađivanja zakonodavstva sa Paketom integracije električne energije, sprovođenja Zakona o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima, te ubrzanja sprovođenja mjera energetske efikasnosti. Iako nema funkcionalno tržište gasa ni infrastrukturu, zakonodavstvo je usklađeno sa EU. U elektroenergetskom sektoru razvija se integracija sa EU tržištem, uz funkcionalno tržište za dan unaprijed i pripreme za povezivanje sa Italijom, dok se očekuje usvajanje zakona o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa. Nezavisnost regulatora REGAGEN mora se unaprijediti. U obnovljivim izvorima energije bilježi se napredak kroz programe solarnih instalacija, izgradnju vjetroparka Gvozd i pokretanje prve solarne aukcije. Energetska efikasnost je na visokom nivou usklađenosti sa EU, uz povećanje stope renoviranja javnih zgrada. U oblasti nuklearne bezbjednosti potrebno je dovršiti podzakonske akte i ubrzati učešće u EURDEP-u.

¹ Aktivnosti su u toku

Poglavlje 16 – Porezi

Crna Gora je između **umjerenog i dobrog nivoa spremnosti** u oblasti oporezivanja i ostvarila je **dobar napredak**, naročito u oblasti indirektnog oporezivanja, usvajanjem izmjena Zakona o PDV-u i Zakona o akcizama, čime je zakonodavstvo dodatno usklađeno s pravnom tekovinom EU. Smanjenje stopa doprinosa po izmjenama Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje takođe predstavlja napredak. Preostaje uklanjanje neopravdanih poreskih olakšica, uključujući one na gorivo za plovne objekte, i uvođenje oznaka za gorivo radi sprječavanja zloupotreba. U oblasti direktnog oporezivanja, izmjene Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica i Zakona o porezu na dobit pravnih lica dodatno usklađuju zakonodavstvo s pravnom tekovinom EU, pri čemu većina odredbi stupa na snagu od dana pristupanja Crne Gore EU. Napredak je ostvaren i u administrativnoj saradnji i razmjeni informacija kroz implementaciju BEPS Akcije 13 i smjernica za izvještaje po zemljama, ali je i dalje potrebno jačati kapacitete Poreske uprave i obezbijediti dodatne obuke u inspekciji i procjeni rizika. U oblasti operativnih kapaciteta i IT sistema, potrebno je unaprijediti poreske IT sisteme, usvojiti IT strategiju i osigurati resurse za njihovo povezivanje s EU sistemima. Kada je riječ o antikorupcijskim mjerama, postignut je napredak usvajanjem Etičkog kodeksa i sprovođenjem obuka za poreske inspektore iz etike i integriteta, dok Odjeljenje za internu kontrolu nadzire primjenu standarda, uz potrebu za daljim jačanjem ovih mehanizama.

Poglavlje 17 - Ekonomska i monetarna politika

Crna Gora je **umjereno spremna** i postigla je **ograničeni napredak** u oblasti ekonomske i monetarne politike, naročito u razgraničenju nadležnosti između Ministarstva finansija, Centralne banke Crne Gore (CBCG) i MONSTAT-a za proizvodnju statistike javnih finansija (GFS). Strateški plan CBCG za period 2025–2028. postavlja ključne prioritete za unapređenje institucionalnih i administrativnih kapaciteta. Program ekonomskih reformi za 2025–2027. integriše makroekonomske i fiskalne reforme u jedan strateški dokument. Istaknuto je da je potrebno završiti proces imenovanja članova Savjeta CBCG i izbor viceguvernera. Naglašeno je da Crna Gora nema standardne instrumente monetarne politike zbog upotrebe eura, te da fiskalna politika ostaje glavni makroekonomski instrument, dok je implementacija preporuka Ekonomskog i finansijskog dijaloga iz maja 2024. bila djelimična. U narednom periodu Crna Gora treba da osigura sva imenovanja u Savjetu CBCG, nastavi sprovođenje revidiranog akcionog plana za usklađivanje sa EU *acquis*-om u oblasti ekonomske politike i da ubrza i unaprijedi proizvodnju statistike javnih finansija i fiskalnih notifikacija u skladu sa ESA 2010.

Poglavlje 18 – Statistika

Crna Gora je **umjereno spremna** u oblasti statistike. Postignut je **određeni napredak**, kroz sprovođenje popisa poljoprivrede i objavljivanje popisa stanovništva i domaćinstava. Pravni okvir je u velikoj mjeri usklađen sa evropskim standardima, a Zakon o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike je izmijenjen tako da prenosi odgovornost za statistiku javnih finansija (GFS) sa Ministarstva finansija na MONSTAT. U oblasti socijalne statistike i statistike cijena postignuta je visoka usklađenost sa EU *acquis*-om. I dalje je problem nedostatak adekvatnih prostorija i nedovoljan broj zaposlenih (oko 60% od planiranog broja), redovna proizvodnja GFS podataka još nije uspostavljena, tabele za proceduru prekomjernog deficita (EDP) nijesu kompletne, a napredak u klasifikacijama, poslovnoj, trgovinskoj, transportnoj i energetske statistici je ograničen; u nekim oblastima, poput kratkoročne poslovne statistike, usklađenost sa pravnom tekovinom je opala. U narednom periodu potrebno je pokrenuti redovnu proizvodnju i objavljivanje statistike javnih finansija i pravilno popunjenih EDP tabela za Eurostat, ojačati kadrovske i finansijske kapacitete MONSTAT-a i zadržati stručni kadar, te povećati obim proizvodnje i diseminacije statističkih podataka u skladu sa pravnom tekovinom EU.

Poglavlje 19 – Socijalna politika i zapošljavanje

Crna Gora se nalazi između **određenog i umjerenog nivoa spremnosti** u oblasti socijalne politike i zapošljavanja, uz **određeni napredak** tokom godine, posebno u usklađivanju zakonodavstva i sprovođenju socijalnih reformi. Ostvaren je napredak kroz rad na usklađivanju Zakona o radu, Zakona o zabrani diskriminacije

i Zakona o zaštiti zdravlja i bezbjednosti na radu s pravnom tekovinom EU, kao i kroz usvajanje strategija u oblasti socijalne i dječje zaštite. Reforma Zavoda za zapošljavanje (ZZZCG) je u toku, a digitalizacija usluga je napredovala. Prepoznat je značaj usvajanja Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima tokom nezaposlenosti koji je omogućio digitalizaciju usluga ZZZCG, kao i usvajanje izmjena Zakona o državnim službenicima i namještenicima, kojima se obezbjeđuje stalni radni odnos za inspektore i zamjenjuje prethodni petogodišnji mandat, u skladu sa principima Međunarodne organizacije rada. Notirano je da je, u okviru socijalne zaštite, usvojen Zakon o jedinstvenom sistemu utvrđivanja invaliditeta, te da je imenovana Nacionalna kontakt tačka za Evropsku garanciju za djecu. Pokrenuta je pilot faza Garancije za mlade u tri opštine, a stopa nezaposlenosti je u padu. Socijalna zaštita je unaprijeđena novom Strategijom socijalne i dječje zaštite i Strategijom deinstitucionalizacije, dok je u pripremi novi Zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti.

Ipak, potrebno je raditi na potpunom usklađivanju Zakona o zaštiti i zdravlja i bezbjednosti i njegovoj implementaciji, a posebno na jačanju inspekcije rada i zaštite i zdravlja na radu i licenciranih koordinatora za tu oblast. U oblasti politike zapošljavanja, pad stope nezaposlenosti i broja registrovanih nezaposlenih, kao i porast poreza i doprinosa, ukazuju na određeni nivo formalizacije tržišta rada, ali je notirano da efikasnost aktivnih mjera zapošljavanja ostaje ograničena, posebno za mlade i marginalizovane grupe, dok su fondovi za ove mjere i dalje nedovoljni.

U oblasti rodne ravnopravnosti, prepoznato je da je Crna Gora je uglavnom usklađena s pravnom tekovinom EU, kao i da je Indeks rodne ravnopravnosti u rastu posljednjih godina. Međutim, notirano je da nisu mjere za eliminaciju seksualnog uznemiravanja i diskriminacije u platama dovoljno razvijene. Dalji izazovi su prepoznati u manjoj zastupljenosti žena na liderskim pozicijama, evidentnim jazom u platama od oko 20% i neproporcionalnim nivoom neplaćenog rada.

Imajući u vidu da su prošlogodišnje preporuke djelimično implementirane, EK preporučuje da Crna Gora nastavi sa jačanjem Zavoda za zapošljavanje kako bi postao djelotvorna savremena javna ustanova za zapošljavanje, pojača napore da unaprijedi aktivne mjere tržišta rada i da radi na sprovođenju Garancije za mlade i budućeg korištenja sredstava iz Evropskog socijalnog fonda. Dalje, Crna Gora treba da usvoji i sprovede Zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti, Zakon o zabrani diskriminacije i izmjene Zakona o radu, te osigura potpunu usklađenost s pravnom tekovinom EU u oblasti rodne ravnopravnosti. Preporučuje se nastavak na unapređenju socijalnog dijaloga.

Poglavlje 20 – Preduzetništvo i industrijska politika

Crna Gora ima **dobar nivo spremnosti** u ovoj oblasti, a **dobar napredak** je postignut u dijelu implementacije politika u oblasti preduzetništva i industrije, kao i usklađivanju sa Direktivom o borbi protiv zakašnjelih plaćanja.

Notirano je da su prošlogodišnje preporuke djelimično realizovane i da ostaju na snazi, te da Crna Gora u naredom periodu treba da nastavi sa sprovođenjem Industrijske politike 2024-2028 u saradnji sa zainteresovanim stranama; da nastavi rad na uklanjanju poslovnih barijera koje su identifikovane od strane Savjeta za konkurentnost i da sprovede monitoring Programa za suzbijanje neformalne ekonomije, naročito u dijelu objavljivanja godišnjeg izvještaja. Takođe, EK je notirala da je Savjet za konkurentnost u martu 2025. usvojio ažuriranu verziju Akcionog plana o barijerama za poslovanje, te da definicija malih i srednjih preduzeća ne odgovara preporuci EU.

Poglavlje 21 – Trans-evropske mreže

U okviru ovog poglavlja, spremnost za članstvo je **između umjerenog i dobrog nivoa**, s ostvarenim **ograničenim napretkom**, što je bolja ocjena nego u prethodnoj godini, posebno zbog zapošljavanja dodatnog osoblja u Ministarstvu saobraćaja.

EK konstatuje da je postignut ograničeni napredak u usklađenosti s ključnim TEN-T indikatorima, imajući u vidu spor tempo realizacije projekata. Kad je u pitanju razvoj saobraćajnih mreža, odnosno TEN-T željezničkog

koridora Bar – Vrbnica, EK konstatuje kašnjenje u realizaciji i ukazuje na izazov u kapacitetima i upravljanju. Konstatuje se status daljeg razvoja autoputa Bar – Boljare, kao i da je u novi Prostorni plan Crne Gore do 2040. uključen niz projekata razvoja puteva kao što su dvije paralelne rute za novi Jadransko – jonski koridor, što predstavlja dodatne planove u okviru TEN-T mreže i obaveze Crne Gore prema Transportnoj zajednici. Konstatuje se da je Crna Gora djelimično ažurirala Jedinstvenu listu projekata.

U oblasti energetskih mreža, EK ukazuje da treba što prije usvojiti Zakon o prekograničnim infrastrukturnim energetskim projektima, u skladu sa zahtjevima Energetske zajednice. Konstatuje se napredak u razvoju izgradnje crnogorskog dijela trans-balkanskog električnog koridora, posebno u prostornom planiranju za izgradnju nadzemnog voda od 400kV koji povezuje Termo-elekttranu u Pljevljima s granicom sa Srbijom. Preporučuje se ubrzanje realizacije projekata, posebno onih iz AP za energetske povezanost Centralne i Jugoistočne Evrope (CESEC) o električnoj energiji i obnovljivim izvorima energije i projektima od interesa za Energetsku zajednicu u koje je uključena Crna Gora. Od Crne Gore se očekuje da se uskladi svoje zakonodavstvo s pravnom tekovinom u oblasti trans-evropskih mreža kao i da pojača napore na sprovođenju antikorupcijskih mjera.

Poglavlje 22 – Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata

Crna Gora je **umjereno** spremna u ovoj oblasti. U izvještajnom periodu ostvaren je **određeni napredak** u dijelu usvajanja ažuriranog Plana aktivnosti za poglavlje 22 od strane Vlade i obnovljenom međuinstitucionalnom dijalogu kroz ponovno uspostavljenu radnu grupu za poglavlje 22. Preporuke Komisije iz prošle godine su djelimično realizovane i ostaju uglavnom važeće. U predstojećoj godini, Crna Gora treba naročito da posveti pažnju:

Sprovodi i pažljivo prati realizaciju ažuriranog Plana aktivnosti za Poglavlje 22, jačanju administrativnih kapaciteta kroz proces zapošljavanja zasnovanog na zaslugama i kvalifikacijama, jačanje međuinstitucionalne koordinacije i strukturiranog dijaloga sa socijalnim partnerima (Unijom poslodavaca i sindikatima) civilnim društvom i lokalnim uprava koje treba uključiti u izradu politika, sprovođenju, nadgledanju i evaluaciji. Takođe, treba raditi na temeljnoj listi infrastrukturnih projekata bez obzira na izvor finansiranja, zajedno s okvirom za strateške orijentacije i politike po sektorima, uz unapređenje u dijelu pripreme projekata, sprovođenja javnih nabavki i implementacije u skladu sa standardima EU i međunarodnim standardima.

Poglavlje 25 – Nauka i istraživanje

Crna Gora ima **dobar nivo spremnosti** u ovom poglavlju. Ostvaren je **određen napredak**.

Procjenjuje se da su ulaganja u istraživanja iznosila 0,4% BDP-a u 2024, ali su potrebni dodatni naponi. Fond za inovacije nastavlja dodjelu grantova i podrške inovativnim startapovima i kompanijama, a Tehnopolis jača kapacitete i programe. Naučno-tehnološki park ima 26 stanara, dok Tehnopolis sada ima 42 — u odnosu na 21 iz 2024. Sprovodi se 24 nacionalna naučnoistraživačka projekta, sa ukupnom podrškom oko 2,2 miliona eura. Saradnja sa Evropskim savjetom za inovacije ostaje snažna, kroz Plug-In šemu. U Evropskom inovacionom skoruu za 2025. Crna Gora je "Emerging Innovator" sa učinkom od 45,3% prosjeka EU. Učešće u programu Horizont Evropa je unaprijeđeno: do sada su potpisana 31 grant ugovora ukupne vrijednosti 4,83 miliona eura.

Poglavlje 26 – Obrazovanje i kultura

Crna Gora ima **dobar nivo spremnosti** u ovoj oblasti. Ostvaren je **dobar napredak**. U aprilu 2025. Vlada je usvojila Strategiju reforme obrazovanja 2025–2035 i Akcioni plan 2025–2026. Naglasak je na vještinama budućnosti, reformi početnog i kontinuiranog obrazovanja nastavnika, otpornosti sistema i podršci velikim kapitalnim ulaganjima. U oblasti stručnog obrazovanja (VET) potrebni su jači elementi učenja kroz rad. Visoko obrazovanje: potrebno je bolje usklađivanje s tržištem rada, kvalitetna infrastruktura i jačanje u skladu sa Bolonjskim procesom i ERA standardima. Potrebno je ojačati: automatsko priznavanje kvalifikacija i obezbjeđenje kvaliteta. U kontekstu zelenih vještina, notirano je da nema posebne strategije, ali su teme klimatskih promjena i održivosti uključene u nastavu. Crna Gora koristi pogodnosti Erasmus+ 2021–2027. i aktivna je u radnim

grupama za Evropski obrazovni prostor. U dijelu mladih i sporta, prepoznat je izazov stabilnog finansiranja omladinskih centara. U oblasti kulture, Nikšić je imenovan Evropskom prijestonicom kulture 2030.

Poglavlje 27 – Životna sredina i klimatske promjene

Crna Gora ima **određeni nivo spremnosti** u ovoj oblasti. Ostvaren je **određeni napredak**, posebno u usvajanju i sprovođenju zakonodavstva o upravljanju otpadom, kao i u donošenju nacionalnog plana prilagođavanja na klimatske promjene koji pokriva period do 2035. U aprilu 2025. Crna Gora se pridružila LIFE programu, instrumentu EU za finansiranje akcija u oblasti klime i životne sredine. Preporuke Komisije iz prošle godine su djelimično sprovedene i stoga ostaju uglavnom validne, posebno u pogledu potrebe da zemlja značajno intenzivira rad na ispunjavanju završnih mjerila u poglavlju 27, posebno u oblastima kvaliteta vazduha, voda, zaštite prirode, upravljanja otpadom i klimatskih promjena. Potrebno je dovršiti usklađivanje i sprovesti pravnu tekovinu o praćenju, izvještavanju, verifikaciji i akreditaciji (MRVA) u svrhu usklađivanja sa EU sistemom trgovine emisijama ugljenika. Potrebno je hitno jačanje administrativnih kapaciteta na centralnom i lokalnom nivou i unapređenje inspeksijskih službi. Usvojen je Državni plan upravljanja otpadom, a sada je potrebno donijeti planove upravljanja otpadom na lokalnom nivou. Ključni dokumenti poput Strategije kvaliteta vazduha, Strategije biodiverziteta i Zakona o zaštiti prirode još nisu usvojeni. Postoje ozbiljni izazovi u oblasti kvaliteta vazduha, upravljanja zaštićenim područjima (Ulcinjaska solana, Skadarsko jezero, Sinjajevina) i energetske tranzicije.

Poglavlje 28 – Zaštita potrošača i zdravlja

Crna Gora je **umjereno spremna** u oblasti zaštite potrošača i zaštite zdravlja uz ostvareni **određeni napredak**. U oblasti zaštite potrošača, nastavljena je implementacija preporuka EU peer review-a, iako nizak nivo aktivnosti lokalnih samouprava i dalje predstavlja izazov. Usvojen je Zakon o potrošačkim kreditima, usklađen s pravnom tekovinom EU, dok je nadležnost Savjeta za zaštitu potrošača proširena, uključujući formiranje radnih grupa i zahtjev za podacima i izvještajima od nadležnih organa. Poboľšan je sastav Odbora za vansudsko rješavanje potrošačkih sporova, a u 2024. u centralnom sistemu evidentirano je 587 pritužbi, od kojih je većina riješena ili upućena na sudsku zaštitu. Ipak, zakonodavstvo u oblasti bezbjednosti proizvoda i zaštite potrošača zahtijeva dalje usklađivanje s pravnom tekovinom EU. Takođe, u oblasti javnog zdravlja, usvojene su strategije za unapređenje kvaliteta zdravstvene zaštite, digitalnog zdravstva, mentalnog zdravlja, prevencije zloupotrebe droga i poboljšanja ishrane. Otvorene su Klinika za infektivne bolesti i dermato-venerologiju, Klinika za psihijatriju, kao i prva banka matičnih ćelija. Povećan je obuhvat vakcinacije djece i unaprijeđena upotreba antibiotika u bolnicama. Poboľšan je pristup zdravstvenoj zaštiti LGBTIQ osoba i osigurana besplatna zdravstvena zaštita žena. Ministarstvo zdravlja i Ministarstvo ekonomskog razvoja pojačali su mjere protiv korupcije u zdravstvenom sektoru. Crna Gora još treba da finalizuje strategiju imunizacije i uskladi se s EU propisima o procjeni zdravstvenih tehnologija.

Poglavlje 29 – Carinska unija

Crna Gora je **umjereno spremna** u ovoj oblasti, a u prethodnoj godini je ostvarila **dobar napredak** (bolja ocjena u odnosu na prošlu godinu), zahvaljujući nacionalnoj primjeni Novog kompjuterizovanog tranzitnog sistema i završetka priprema za pristupanje Konvenciji o zajedničkom tranzitu. Konstatuje se takođe da su prošlogodišnje preporuke većinom sprovedene. U narednom periodu potrebno je nastaviti s povećanjem broja zaposlenih i finansiranjem IT odjeljenja carinske vlasti i napretkom u primjeni glavnih carinskih IT sistema (odnosno da sprovede IT strategiju 2025-2026), kao da se donese Zakon o prekursorima za droge i psihotropnim supstancama i novi Zakon o slobodnim zonama. Preporučuje se nastavak borbe protiv carinskih prevara, posebno šverca duvanskih proizvoda i da Crna Gora dodatno proširi saradnju s Evropskom kancelarijom za borbu protiv prevara (OLAF). EK konstatuje zakonodavne aktivnosti: donijeta je Uredba o carinskoj tarifi za 2025, koja je usklađena s kombinovanom nomenklaturom, Skupština je ratifikovala TIR Konvenciju, Konvenciju o zajedničkom tranzitnom postupku (CTC), Konvenciju o pojednostavljenu formalnosti u trgovini robom i izmjene i dopune Regionalne konvencije o Pan-evropskim mediteranskim preferencijalnim pravilima porijekla. U septembru

je Zajednički komitet CTC Evropske unije donio odluku da Crna Gora 1. novembra pristupi Konvenciji o zajedničkom tranzitu.

EK konstatuje da je usvojena Poslovna strategija Uprave carina, kao i da je usvojena IT Strategija 2025-2026. Dalje ukazuje na oko 100 nepopunjenih radnih mjesta u Upravi carina. EK ističe da je usvojen Plan integriteta za period 2025 – 2026, odnosno interni plan za borbu protiv korupcije koji sadrži skup mjera pravne i praktične prirode s ciljem sprječavanja korupcije. EK, na osnovu nalaza sprovedene misije iz maja 2025, potvrđuje da su ispunjeni uslovi za pristup Konvenciji o zajedničkom tranzitu (od 1. XI 2025). Konstatuje se da je formalno prestala s radom slobodna zona „Novi duvanski kombinat” u Podgorici. EK konstatuje da su Vlada donijela odluku o uništavanju zaplijenjenih cigareta u Luci Bar koje je okončano u septembru 2025. Konstatuje se da je započeta puna primjena sistema za praćenje tereta u Luci Bar, koji omogućava efikasnu kontrolu robe koja dolazi u luku, koristeći sistem analize rizika. U junu 2025. informacioni sistem Luke Bar je integrisan sa SEED+ sistemom, koji omogućava procenu informacija prije dolaska i poboljšava analizu rizika, istovremeno olakšavajući kretanje kamiona u i iz slobodne zone. EK konstatuje da su u 2024. ukupni carinski prihodi za oko 10% veći nego u 2023, te da je ovaj trend rasta nastavljen i u 2025. sa carinskim prihodima koji su u prvih sedam mjeseci 2025. iznosili 788,85 miliona eura, što je 9,1% više nego u istom periodu 2024. Konstatuje se da je Crna Gora razvila plan za ustpostavljanje testne verzije track&trace sistema, shodno Okvirnoj konvenciji o kontroli duvana i njenog Protokola o eliminaciji nelegalne trgovine duvanskim proizvodima.

Poglavlje 30 – Vanjski odnosi

Crna Gora je postigla **dobar nivo spremnosti**. Postignut je **dobar napredak**, uglavnom u oblasti regionalne saradnje. U narednoj godini, Crna Gora bi trebalo da nastavi da aktivno učestvuje u primjeni mjera u okviru Zajedničkog regionalnog tržišta za period 2025–2027, usvoji podzakonske akte radi rješavanja pitanja osiguranja izvoznih kredita od netržišnih rizika i uskladi zakonodavstvo s pravnom tekovinom (acquis) u oblasti screening-a stranih direktnih investicija. U oblasti zajedničke trgovinske politike, Crna Gora je nastavila da usklađuje svoje pozicije sa pozicijama EU, kao i u okviru Svjetske trgovinske organizacije. Crna Gora je nastavila da aktivno učestvuje u CEFTA radnim grupama i Zajedničkom komitetu. CEFTA Sporazum o priznavanju profesionalnih kvalifikacija medicinskih sestara opšte njege, veterinarara, farmaceuta i babica je stupio na snagu u avgustu 2024. Crna Gora treba da ratifikuje Dodatni protokol 7 i objavi ključne odluke usvojene u okviru CEFTA-e s ciljem unapređenja trgovine, otvaranja novih radnih mjesta i snaženja prava potrošača. U novembru 2024. Vlada je usvojila novi Program trgovinskih olakšica, s okvirnim Akcionim planom, za period 2024–2026, s ciljem unapređenja efikasnosti, efektivnosti i pojednostavljenja prekogranične trgovine. Kada je riječ o robi dvostruke namjene, nije bilo napretka u vezi sa zahtjevima Crne Gore za članstvo u Australijskoj grupi i pridruživanju Vasenarskom aranžmanu. U decembru 2024. Vlada je usvojila Odluku o utvrđivanju nacionalne kontrolne liste robe dvostruke namjene. Crna Gora treba da uskladi zakonodavstvo sa pravnom tekovinom EU u oblasti skrininga stranih direktnih investicija (Regulativa 2019/452). U skladu sa Zakonom o razvojnoj banci, usvojenim u oktobru 2024. ovo novoosnovano tijelo bi trebalo da postane osiguravač izvoznih kredita od netržišnih rizika za crnogorske kompanije. Podzakonski akti bi trebalo da budu usvojeni u roku od godinu dana od stupanja na snagu Zakona o razvojnoj banci, tj. do kraja 2025. U oblasti bilateralnih trgovinskih sporazuma, nastavljeni su pregovori s Ukrajinom o izmjenama Sporazuma o slobodnoj trgovini koje se odnose na pravila o porijeklu i načinima administrativne saradnje. U decembru 2024. Skupština je ratifikovala Sporazum o ekonomskoj saradnji sa Južnom Korejom, koji je stupio na snagu u martu 2025. U aprilu 2025. Skupština je ratifikovala Sporazum o ekonomskoj saradnji i Sporazum o saradnji u oblasti turizma i razvoja nekretnina s Ujedinjenim Arapskim Emiratima. Država ima 25 bilateralnih sporazuma o investicijama na snazi, uključujući i 15 sa državama članicama EU. U oblasti razvojne politike i humanitarne pomoći nije bilo značajnog napretka.

Poglavlje 31 – Vanjska, bezbjednosna i odbrambena politika

Crna Gora ima **veoma napredan nivo spremnosti** u ovoj oblasti. Postignut je **veoma dobar napredak**. Preporuke iz prethodne godine su sprovedene. Nastavljeno je sa punom usklađenost s izjavama Visokog

predstavnik EU u ime Evropske unije i odlukama Savjeta o sankcijama. Usvojen je novi Zakon o restriktivnim mjerama, usklađen s preporukama EU i Radne grupe za finansijske mjere protiv pranja novca (FATF). Crna Gora je nastavila da učestvuje u EU misijama i operacijama upravljanja krizama, u okviru zajedničke bezbjednosne i odbrambene politike. U narednoj godini, Crna Gora bi posebno trebalo da nastavi potpuno usklađivanje sa zajedničkom vanjskom i bezbjednosnom politikom EU, uloži dodatne napore u borbi protiv stranog uticaja i manipulacije informacijama, uključujući dezinformacije, i da izgradi otpornost na sve oblike hibridnih prijetnji kroz usvajanje Strategije za suzbijanje hibridnih prijetnji i pratećeg Akcionog plana. Nastavljen je politički dijalog između EU i Crne Gore po pitanjima vanjske i bezbjednosne politike. U aprilu 2025. Crna Gora je učestvovala na jedanaestom sastanku političkih direktora EU i Zapadnog Balkana o zajedničkoj vanjskoj i bezbjednosnoj politici (ZVBP). U oktobru 2025. Crna Gora je predložila uspostavljanje dijaloga o bezbjednosti i odbrani sa EU. Institucionalni okvir koji omogućava učešće Crne Gore u ZVBP je uspostavljen i funkcionalan. Crna Gora je nastavila u potpunosti da se usklađuje sa izjavama Visokog predstavnika u ime Evropske unije i odlukama Savjeta o sankcijama, uključujući sve restriktivne mjere EU protiv Rusije i Bjelorusije u vezi sa ruskom vojnom agresijom na Ukrajinu. Crna Gora je nastavila da se usklađuje EU pozicijama u Ujedinjenim nacijama i inicijativama u Savjetu UN za ljudska prava, koje se odnose na stanje ljudskih prava u Kini, Iranu i Gazi. U februaru 2025, Crna Gora je bila ko-sponzor Rezolucije Generalne skupštine „Unapređenje sveobuhvatnog, pravednog i trajnog mira u Ukrajini“, kojom se obilježava treća godišnjica ruske invazije na Ukrajinu. U decembru 2024. Skupština je usvojila Zakon o restriktivnim mjerama, čime je unaprijeđen nacionalni pravni okvir, u skladu s pravnom tekovinom EU i FATF preporukama. Crna Gora je nastavila aktivnu i konstruktivnu saradnju sa međunarodnim organizacijama (UN, OEBS i Savjet Evrope) i ostala aktivna NATO članica. U toku je sprovođenje drugog Nacionalnog akcionog plana za žene, mir i bezbjednost. S obzirom na to da je Crna Gora obavijestila Sjedinjene Američke Države o namjeri da okonča bilateralni sporazum o imunitetu, koji je davao američkim državljanima izuzeće od nadležnosti Međunarodnog krivičnog suda, Crna Gora je usklađena sa zajedničkim stavovima EU o integritetu Rimskog statuta i sa smjernicama EU o bilateralnim sporazumima o imunitetu. U vezi sa sprječavanjem sukoba, Crna Gora je nastavila da podržava EU mjere, uključujući doprinos EU, UN i NATO misijama. Crna Gora je ispunila sve obaveze u skladu sa kalendarom sprovođenja OEBS-ovog Centra za prevenciju sukoba u oblasti kontrole naoružanja. Takođe, Crna Gora nastavlja da obezbjeđuje osoblje za UN mirovne operacije. U oblasti neširenja oružja, Crna Gora je ostala aktivna u sprovođenju regionalne mape puta za malo i lako oružje (SALW) i realizovala Strategiju i Akcioni plan za period od 2019–2025. za borbu protiv nelegalnog posjedovanja, zloupotrebe i trgovine SALW. Crna Gora nastavlja da sprovodi mapu puta za period od 2023–2028. za prevenciju, otkrivanje, suzbijanje i zaštitu od hemijskih, bioloških, radioaktivnih i nuklearnih prijetnji i rizika (CBRN), kao i za sprečavanje i suzbijanje širenja oružja za masovno uništenje i načina njegovog dospijevanja u ruke nedržavnih aktera. U septembru 2024. u saradnji sa Međunarodnom agencijom za atomsku energiju, izrađen je nacrt novog integrisanog Plana održivosti nuklearne bezbjednosti (INSSP) za period od 2025–2029. Kada je riječ o bezbjednosnim mjerama, Crna Gora je nastavila sprovođenje Sporazuma o bezbjednosti informacija sa EU, koji se odnosi na razmjenu povjerljivih podataka. U okviru zajedničke bezbjednosne i odbrambene politike (ZBOP), Crna Gora nastavlja da učestvuje u misijama i operacijama EU za upravljanje krizama, kao što je EU misija NAVFOR ATALANTA. U junu 2025. Skupština je donijela odluku o doprinosu Misiji vojne pomoći EU u podršci Ukrajini (EUMAM Ukraine), u saradnji sa Oružanim snagama Slovenije. Osim toga, Crna Gora doprinosi regionalnoj saradnji u vojnom zdravlju kroz Balkansku medicinsku jedinicu. Što se tiče hibridnih prijetnji, Crna Gora se uskladila sa izjavama i restriktivnim mjerama EU kao reakcijom na sajber napade iz 2024. i nastavila da bude domaćin i podrška aktivnostima Centra za sajber kapacitete Zapadnog Balkana (WB3C), otvorenog u decembru 2024. Crna Gora se uskladila sa Izjavom Visokog predstavnika iz jula 2025. kojom se osuđuju ruske hibridne kampanje protiv EU, njenih država članica i partnera. U oblasti sajber bezbjednosti, u kontekstu međunarodne bezbjednosti, Crna Gora je aktivno učestvovala u pregovorima o završnom izvještaju Otvorene radne grupe 2021–2025, o bezbjednosti i upotrebi informacionih i komunikacionih tehnologija, uključujući usklađivanje sa izjavama EU. Neophodni su dodatni napori za suzbijanje

stranog miješanja i manipulacije informacijama, uključujući dezinformacije, i za jačanje društvene otpornosti na ove i druge oblike hibridnih prijetnji.

Poglavlje 32 – Finansijski nadzor

Crna Gora ima **dobar nivo spremnosti**, a u proteklom periodu bilježi **veoma dobar napredak**. Evropska komisija je pozdravila aktivnosti preduzete u prethodnom periodu, a posebno su istakli izmjenu Krivičnog zakonika, kojim se osigurava potpuna usklađenost sa pravnom tekovinom u domenu sprečavanja prevara na štetu finansijskih interesa EU putem krivičnog prava. U okviru iste oblasti je usvojena i nova Strategija za borbu protiv prevara za period 2025–2028, te osiguran adekvatan bilans rezultata. Podravljeno je i donošenje novog Zakona o upravljanju, unutrašnjoj kontroli i reviziji u javnom sektoru, kao i dodatnih podzakonskih akata, čime se poboljšavaju relevantne komponente implementacije standarda PIFC-a u skladu sa novim globalnim standardima interne revizije kako bi se povećala produktivnost interne revizije, pokrivenost i implementacija preporuka revizije, omogućavajući poboljšanje sistema interne kontrole u oblastima rizika.

U narednom periodu potrebno je osigurati efikasno funkcionisanje sistema eksterne revizije imenovanjem predsjednika Senata Državne revizorske institucije, kao i dodatno napredovati u domenu zaštite finansijskih interesa EU sprovođenjem relevantnog zakonodavstva. Uz to, potrebno je i poboljšati upravljačku odgovornost u državnoj upravi sprovođenjem novog zakona kao i podzakonskih akata, kao i osigurati delineaciju uloga i odgovornosti između budžetske inspekcije i funkcije interne revizije.

Poglavlje 33 – Finansijske i budžetske odredbe

Crna Gora ima **određeni nivo spremnosti** i postigla je **određeni napredak**.

Ključni nalazi: U februaru 2025. je usvojen Budžet za 2025. U dijelu napretka u naplati dugova na pokretnoj i nepokretnoj imovini — usvojen Zakon o otpisu kamate na poreska potraživanja (septembar 2024). U septembru 2025. donijete su izmjene Zakona o PDV-u; U oblasti BND sredstava — BDP se računa po ESA 2010 metodologiji; neformalna ekonomija po standardima OECD i Eurostata. Direktorat za koordinaciju i upravljanje sopstvenim sredstvima u Ministarstvu finansija je unaprijedio kapacitete, naročito u IT segmentu i administrativnim uslovima za sopstvena sredstva.

3. PROCJENA NAPRETKA I OPŠTE SPREMNOSTI ZA ČLANSTVO U EU

Odnos u stepenu napretka na godišnjem nivou između 2024. i 2025, i u stepenu opšteg nivoa spremnosti za članstvo u EU, dat je u sljedećoj tabeli:

POGLAVLJE	GODIŠNJI NAPREDAK			OPŠTA SPREMNOST		
	ICG 2024	ICG 2025		ICG 2024	ICG 2025	
REFORMA JAVNE UPRAVE	Ograničeni napredak	Određeni napredak	↑	Umjerena spremnost	Umjerena spremnost	=
PRAVOSUĐE	Dobar napredak	Određeni napredak	↓	Umjerena spremnost	Umjerena spremnost/dobar nivo spremnosti	↑
BORBA PROTIV KORUPCIJE	Dobar napredak	Određeni napredak	↓	Određeni nivo spremnosti / Umjerena spremnost	Umjerena spremnost	↑
TEMELJNA PRAVA	/		/	/		/
SLOBODA IZRAŽAVANJA	Dobar napredak	Određeni napredak	↓	Određeni nivo spremnosti / Umjerena spremnost	Umjerena spremnost	↑
BORBA PROTIV ORGANIZOVANOG KRIMINALA	Dobar napredak	Dobar napredak	=	Umjerena spremnost	Umjerena spremnost	=
EKONOMSKI KRITERIJUMI: Postojanje funkcionalne tržišne ekonomije	Određeni napredak	Određeni napredak	=	Umjerena spremnost	Umjerena spremnost/dobar nivo spremnosti	↑
EKONOMSKI KRITERIJUMI: Kapacitet Crne Gore da se nosi sa pritiskom konkurencije i tržišnim snagama unutar EU	Ograničeni napredak	Određeni napredak	↑	Umjerena spremnost	Umjerena spremnost/dobar nivo spremnosti	↑
1	Određeni napredak	Određeni napredak	=	Umjerena spremnost	Umjerena spremnost	=
2	Ograničeni napredak	Određeni napredak	↑	Određeni nivo spremnosti	Određeni nivo spremnosti	=
3	Ograničeni napredak	Veoma dobar napredak	↑	Umjerena spremnost	Dobar nivo spremnosti	↑
4	Određeni napredak	Dobar napredak	↑	Umjerena spremnost	Dobar nivo spremnosti	↑
5	Određeni napredak	Dobar napredak	↑	Umjerena spremnost/ dobar nivo spremnosti	Dobar nivo spremnosti	↑
6	Bez napretka	Veoma dobar napredak	↑	Dobar nivo spremnosti	Dobar nivo spremnosti/napredna faza	↑
7	Veoma dobar napredak	Veoma dobar napredak	=	Dobar nivo spremnosti/ Veoma napredna faza	Veoma napredna faza	↑
8	Bez napretka	Ograničen napredak/Određeni napredak	↑	Umjerena spremnost	Umjerena spremnost	=
9	Ograničeni napredak	Veoma dobar napredak	↑	Umjerena spremnost	Umjerena spremnost/dobar nivo spremnosti	↑

10	Veoma dobar napredak	Određeni napredak	↓	Dobar nivo spremnosti	Dobar nivo spremnosti	=
11	Dobar napredak	Dobar napredak	=	Umjerena spremnost	Umjerena spremnost	=
12	Određeni napredak	Ograničen napredak	↓	Umjerena spremnost	Umjerena spremnost	=
13	Određeni napredak	Dobar napredak	↑	Određeni nivo spremnosti	Umjerena spremnost	↑
14	Ograničeni napredak	Određeni napredak	↑	Umjerena spremnost/dobar nivo spremnosti	Umjerena spremnost/dobar nivo spremnosti	=
15	Ograničeni napredak	Određeni napredak	↑	Dobar nivo spremnosti	Dobar nivo spremnosti	=
16	Ograničeni napredak	Dobar napredak	↑	Umjerena spremnost	Umjerena spremnost/dobar nivo spremnosti	↑
17	Određeni napredak	Određeni napredak	=	Umjerena spremnost	Umjerena spremnost	=
18	Određeni napredak	Određeni napredak	=	Umjerena spremnost	Umjerena spremnost	=
19	Određeni napredak	Određeni napredak	=	Određeni nivo spremnosti	Određeni nivo/umjerena spremnost	↑
20	Dobar napredak	Dobar napredak	=	Dobar nivo spremnosti	Dobar nivo spremnosti	=
21	Bez napretka	Ograničeni napredak	↑	Umjerena spremnost/dobar nivo spremnosti	Umjerena spremnost/dobar nivo spremnosti	=
22	Određeni napredak	Određeni napredak	=	Umjerena spremnost	Umjerena spremnost	=
23	Dobar napredak	Određeni napredak	↓	Umjerena spremnost	Umjerena spremnost/dobar nivo spremnosti	↑
24	Dobar napredak	Ograničeni napredak	↓	Umjerena spremnost/dobar nivo spremnosti	Umjerena spremnost/dobar nivo spremnosti	=
25	Dobar napredak	Određeni napredak	↓	Dobar nivo spremnosti	Dobar nivo spremnosti	=
26	Određeni napredak	Dobar napredak	↑	Dobar nivo spremnosti	Dobar nivo spremnosti	=
27	Određeni napredak	Određeni napredak	=	Određeni nivo spremnosti	Određeni nivo spremnosti	=
28	Određeni napredak	Određeni napredak	=	Umjerena spremnost	Umjerena spremnost	=
29	Određeni napredak	Dobar napredak	↑	Umjerena spremnost	Umjerena spremnost	=
30	Određeni napredak	Dobar napredak	↑	Dobar nivo spremnosti	Dobar nivo spremnosti	=
31	Dobar napredak	Veoma dobar napredak	↑	Dobar nivo spremnosti	Veoma napredan nivo spremnosti	↑
32	Ograničeni napredak	Veoma dobar napredak	↑	Umjerena spremnost	Dobar nivo spremnosti	↑
33	Ograničeni napredak	Određeni napredak	↑	Određeni nivo spremnosti	Određeni nivo spremnosti	=

4. UPOREDNA PROCJENA ZA ZEMLJE ZAPADNOG BALKANA, TURSKU, UKRAJINU, GRUZIJU I MOLDAVIJU

4.1. Politički kriterijumi

Reforma javne uprave

Ukupna spremnost za članstvo: Crna Gora je umjereno spremna za članstvo, a isto su ocijenjene Srbija, Sjeverna Makedonija i Albanija. Bosna i Hercegovina je ocijenjena između rane faze spremnosti i određenog nivoa spremnosti za članstvo u EU. Za Kosovo i Moldaviju je konstatovan određen nivo spremnosti. Dok su Ukrajina, Turska, Gruzija između određenog nivoa spremnosti i umjerene spremnosti.

Napredak u izvještajnom periodu: Crna Gora je ostvarila određeni napredak. Isto su ocijenjene i Sjeverna Makedonija, Albanija i Moldavija. Ukrajina je ostvarila dobar napredak. Bosna i Hercegovina i Kosovo ostvarile su ograničen napredak. U Srbiji i Turskoj nema napretka dok je Gruzija unazadovala.

Poglavlje 23 – Pravosuđe i temeljna prava

Ukupna spremnost za članstvo: Crna Gora je postigla umjerenu spremnost/dobar nivo spremnosti u ovoj oblasti, dok je umjerena spremnost evidentirana u Sjevernoj Makedoniji i Albaniji. Određeni nivo spremnosti postigle su Srbija, Bosna i Hercegovina, Moldavija, Ukrajina. Rana faza spremnosti/određeni nivo spremnosti registrovane su u Gruziji i Kosovu, dok je u Turskoj konstatovana rana faza spremnosti u ovoj oblasti.

Napredak u izvještajnom periodu: Crna Gora, Albanija, Moldavija i Ukrajina postigle su određeni napredak u ovoj oblasti. Kosovu je konstatovan ograničeni napredak dok u Srbiji, Bosni i Hercegovini i Sjevernoj Makedoniji nema napretka u ovoj oblasti. Ocijenjeno je da je u Turskoj i Gruziji registrovano nazadovanje u ovoj oblasti.

Pravosuđe

Ukupna spremnost za članstvo: Konstatovano je da su Crna Gora i Albanija ostvarile nivo umjerene spremnosti/dobar nivo spremnosti u ovoj oblasti. Sjeverna Makedonija je ostvarila umjerenu spremnost, dok je Srbija postigla određeni nivo spremnosti/umjerena spremnost. U Moldaviji i Ukrajini konstatovan je određeni nivo spremnosti. Nadalje, ocjena je da su Bosna i Hercegovina i Kosovo postigle ranu fazu spremnosti/određeni nivo spremnosti, dok je kod Turske i Gruzije konstatovana rana faza spremnosti.

Napredak u izvještajnom periodu: U Crnoj Gori, Albaniji i Ukrajini je registrovan određeni napredak u ovoj oblasti, dok je u Moldaviji konstatovan dobar napredak. Kod Kosova je evidentiran ograničeni napredak, dok u Srbiji, Sjevernoj Makedoniji i Bosni i Hercegovini nema napretka. Turskoj i Gruziji konstatovano je nazadovanje u ovoj oblasti.

Borba protiv korupcije

Ukupna spremnost za članstvo: U Crnoj Gori, Sjevernoj Makedoniji, Albaniji registrovana umjerena spremnost u ovoj oblasti. Određeni nivo spremnosti/umjerena spremnost konstatovana je u Srbiji, dok je u Gruziji, Moldaviji i Ukrajini evidentiran određeni nivo spremnosti. U Bosni i Hercegovini i Kosovu konstatovana je rana faza spremnosti/određeni nivo spremnosti, dok je u Turskoj registrovana rana faza spremnosti.

Određeni nivo spremnosti je konstatovan u Moldaviji, Gruziji i Ukrajini. U Bosni i Hercegovini i Kosovu evidentirana je rana faza spremnosti/određeni nivo spremnosti. Rana faza spremnosti je evidentirana u Turskoj.

Napredak u izvještajnom periodu: Crna Gora, Albanija, Moldavija je ostvarila određeni napredak u ovoj oblasti. U Srbiji, Kosovu, i Ukrajini registrovan je ograničeni napredak. U Sjevernoj Makedoniji, Bosni i Hercegovini i Turskoj konstatovano je da nema napretka, dok je u Gruziji evidentirano nazadovanje u ovoj oblasti.

Sloboda izražavanja

Ukupna spremnost za članstvo: Crna Gora je postigla umjerenu spremnost u ovoj oblasti. Određeni nivo spremnosti registrovan je u Srbiji, Bosni i Hercegovini i Kosovu. U Sjevernoj Makedoniji, Albaniji, Moldaviji i Ukrajini evidentiran je određeni nivo spremnosti/umjerena spremnost, dok je rana faza spremnosti konstatovana u Turskoj i Gruziji.

Napredak u izvještajnom periodu: Crna Gora je ostvarila određeni napredak u ovoj oblasti, što je ostvareno i u Ukrajini. U Moldaviji je evidentiran dobar napredak, dok je u Sjevernoj Makedoniji i Albaniji konstatovan ograničeni napredak. U Bosni i Hercegovini i Kosovu nije bilo napretka dok je u Srbiji, Turskoj i Gruziji konstatovano nazadovanje.

Poglavlje 24 – Pravda, sloboda i bezbjednost

Ukupna spremnost za članstvo: Crna Gora je na umjerenom do dobrom nivou spremnosti. Sjeverna Makedonija, Albanija i Turska umjereno spremne, dok Srbija bilježi određeni do umjeren nivo spremnosti. Bosna i Hercegovina, Kosovo, Gruzija, Moldavija i Ukrajina su na određenom nivou spremnosti.

Napredak u izvještajnom periodu: Ograničen napredak zabilježile su Crna Gora, Srbija, Sjeverna Makedonija, Kosovo. Albanija je ostvarila dobar napredak dok je određeni napredak ostvaren u Bosni i Hercegovini, Moldaviji, Ukrajini i Turskoj. Gruziji je konstatovano nazadovanje.

Borba protiv organizovanog kriminala

Ukupna spremnost za članstvo: Crna Gora je na umjerenom nivou spremnosti zajedno sa Albanijom. Srbija, Sjeverna Makedonija, Gruzija, Ukrajina i Turska imaju određeni nivo spremnosti, dok su Bosna i Hercegovina i Kosovo u ranoj fazi/određenom nivou. Sjeverna Makedonija i Moldavija su između određenog i umjerenog nivoa.

Napredak u izvještajnom periodu: Dobar napredak bilježe Crna Gora, Albanija i Moldavija. Određeni napredak ostvaren je u Bosni i Hercegovini, Kosovu i Ukrajini. Ograničen napredak imaju Srbija, Sjeverna Makedonija, Turska i Gruzija.

4.2. Ekonomski kriterijumi

Ukupna spremnost za članstvo: Kada su u pitanju ekonomski kriterijumi, odnosno dva osnovna kriterijuma: 1. postojanje funkcionalne tržišne ekonomije i 2. sposobnost suočavanja s konkurentskim pritiskom i tržišnim silama unutar Unije, Crna Gora je za oba kriterijuma ocjenjena sa umjerena spremnost/dobar nivo spremnosti. Turska je u veoma naprednoj fazi kada je u pitanju prvi kriterijum, dok je za drugi pokazala dobar nivo spremnosti. Srbija je ostvarila dobar nivo spremnosti kada je u pitanju prvi kriterijum, dok za drugi ima umjerenu spremnost/dobar nivo spremnosti. Dobar nivo spremnosti za prvi kriterijum bilježe i Sjeverna Makedonija i Albanija, dok za drugi kriterijum notiraju umjeren i određen nivo spremnosti. Gruzija bilježi umjerenu spremnost za prvi i određeni nivo spremnosti za drugi kriterijum. Određeni nivo spremnosti za prvi kriterijum imaju Kosovo, Moldavija i Ukrajina, dok se za drugi kriterijum notira rana faza spremnosti/određeni nivo spremnosti. Bosna i Hercegovina bilježi ranu fazu spremnosti za prvi kriterijum a ranu fazu spremnosti/određeni nivo spremnosti za drugi kriterijum.

Napredak u izvještajnom periodu: Crna Gora je kod oba kriterijuma ostvarila određeni napredak. Moldavija i Ukrajina su ostvarile dobar napredak kod prvog kriterijuma, dok su kod drugog ostvarile određeni i dobar napredak. Određeni napredak su za prvi kriterijum ostvarile Albanija, Kosovo i Turska, dok za drugi kriterijum Kosovo bilježi određeni a Albanija i Turska ograničeni napredak. Ograničeni napredak kod prvog kriterijuma bilježe Srbija, Sjeverna Makedonija i Gruzija, dok kod drugog kriterijuma notiraju određeni napredak. Nema napretka kod oba kriterijuma za Bosnu i Hercegovinu.

5. SPREMNOST ZA PREUZIMANJE OBAVEZA IZ ČLANSTVA PO POGLAVLJIMA PRAVNE TEKOVINE

Poglavlje 1 – Sloboda kretanja roba

Ukupna spremnost za članstvo: Crna Gora je ocijenjena kao umjereno spremna za članstvo, kao i Srbija, Moldavija, Ukrajina i Sjeverna Makedonija. Gruzija je na određenom nivou spremnosti, dok Albanija i Kosovo imaju određeni/umjereni nivo spremnosti. Bolje ocijenjena zemlja od Crne Gore je Turska, koja je dostigla dobar nivo spremnosti, dok je Bosna i Hercegovina u ranoj fazi spremnosti.

Napredak u izvještajnom periodu: Crna Gora je ostvarila određeni napredak, kao i Albanija, Turska i Ukrajina. Ograničeni napredak je zabilježila Srbija, dok su, kao zemlje bez napretka u ovoj oblasti, ocijenjene Kosovo, Sjeverna Makedonija, Bosna i Hercegovina, Gruzija i Moldavija.

Poglavlje 2 – Sloboda kretanja radnika

Ukupna spremnost za članstvo: Crna Gora je umjereno spremna za članstvo u ovoj oblasti, isto kao i Srbija. Sjeverna Makedonija, Turska, Gruzija i Ukrajina nalaze se u ranoj fazi spremnosti, dok su Bosna i Hercegovina, Kosovo i Moldavija na određenom nivou spremnosti. Albanija je između određenog i umjerenog nivoa spremnosti. Dakle, Crna Gora je među bolje ocijenjenima zajedno sa Srbijom, dok su lošije ocijenjene Sjeverna Makedonija, Turska, Gruzija i Ukrajina.

Napredak u izvještajnom periodu: Crna Gora je ostvarila određeni napredak, kao i Albanija, Kosovo i Moldavija. Srbija, Ukrajina i Bosna i Hercegovina su imale ograničen napredak, dok Sjeverna Makedonija, Turska i Gruzija nisu ostvarile napredak. Najbolji rezultat zabilježila je Moldavija sa dobrim napretkom.

Poglavlje 3 – Pravo osnivanja preduzeća i sloboda pružanja usluga

Ukupna spremnost za članstvo: Crna Gora je jedina postigla dobar nivo spremnosti u ovoj oblasti. Kao umjereno spremne ocijenjene su Srbija, Sjeverna Makedonija, Albanija, Kosovo i Gruzija. Moldavija i Ukrajina bilježe određeni nivo spremnosti, dok su Bosna i Hercegovina i Turska u ranoj fazi spremnosti.

Napredak u izvještajnom periodu: Crna Gora je jedina ostvarila veoma dobar napredak u ovoj oblasti, dok je Moldavija ocijenjena kao zemlja koja je postigla dobar napredak. Srbija je zabilježila određeni napredak, dok Ukrajina, Kosovo i Sjeverna Makedonija imaju ograničeni napredak. Albanija, Bosna i Hercegovina, Turska i Gruzija su u ovom poglavlju bez godišnjeg napretka.

Poglavlje 4 – Sloboda kretanja kapitala

Ukupna spremnost za članstvo: Crna Gora ima dobar nivo spremnosti dok Srbija, Sjeverna Makedonija i Albanija bilježe umjerenu spremnost/dobar nivo spremnosti. Bosna i Hercegovina, Kosovo, Turska, Gruzija i Moldavija su takođe na umjerenom nivou spremnosti, dok Ukrajina ostaje između određenog i umjerenog nivoa spremnosti.

Napredak u izvještajnom periodu: Crna Gora je ostvarila dobar napredak, kao S.Makedonija i Moldavija. Srbija, Albanija, Kosovo, Turska, i Ukrajina su ostvarile određeni napredak, dok Bosna i Hercegovina i Gruzija nemaju napredak.

Poglavlje 5 – Javne nabavke

Ukupna spremnost za članstvo: Crna Gora je najbolje ocijenjena u ovoj oblasti i ima dobar nivo spremnosti (poglavlje je privremeno zatvoreno u junu 2025. Sjeverna Makedonija, Albanija, Srbija, Turska imaju umjeren nivo spremnosti. Kosovo ima određen/umjeren nivo spremnosti. Ukrajina, Bosna i Hercegovina, Gruzija, Moldavija imaju određen nivo spremnosti.

Napredak u izvještajnom periodu: Crna Gora je ostvarila određen napredak, kao i Moldavija, Gruzija i Bosna i Hercegovina. Srbija, Kosovo, Albanija, Sjeverna Makedonija i Ukrajina ostvarile su ograničen napredak. Turska i Gruzija nisu ostvarile napredak u ovoj oblasti.

Poglavlje 6 – Privredno pravo

Ukupna spremnost za članstvo: Crna Gora ima dobar nivo spremnosti/u veoma naprednoj fazi, dok je Turska u ovom poglavlju u veoma naprednoj fazi. Srbija i Sjeverna Makedonija imaju dobar nivo spremnosti, dok Albanija ima umjerenu spremnost. Bosna i Hercegovina, Gruzija, Kosovo, Ukrajina i Moldavija imaju određeni nivo spremnosti.

Napredak u izvještajnom periodu: Crna Gora je postigla veoma dobar napredak i najbolje je ocijenjena, dok Moldavija ima dobar napredak u ovom poglavlju. Albanija, Kosovo, Turska i Ukrajina bilježe ograničen napredak, dok Srbija, Sjeverna Makedonija, Bosna i Hercegovina i Gruzija nemaju godišnjeg napretka.

Poglavlje 7 – Pravo intelektualne svojine

Ukupna spremnost za članstvo: Crna Gora se nalazi u veoma naprednoj fazi spremnosti, dok Srbija i Turska bilježe dobar nivo spremnosti. Sjeverna Makedonija, Albanija, Bosna i Hercegovina, Kosovo i Moldavija imaju umjeren nivo spremnosti, dok Gruzija i Ukrajina imaju određeni nivo spremnosti.

Napredak u izvještajnom periodu: Crna Gora je najbolje ocijenjena i bilježi veoma dobar napredak. Albanija, Moldavija i Ukrajina imaju određeni napredak, dok Kosovo, Turska i Gruzija imaju ograničen napredak. Srbija, Sjeverna Makedonija i Bosna i Hercegovina u ovom poglavlju bez godišnjeg napretka.

Poglavlje 8 – Konkurencija

Ukupna spremnost za članstvo: Crna Gora, Srbija i Sjeverna Makedonija imaju umjereni nivo spremnosti, dok Albanija ima određeni nivo spremnosti/umjerenu spremnost. Bosna i Hercegovina, Kosovo, Turska, Moldavija i Ukrajina imaju određeni nivo spremnosti, dok je Gruzija u ranoj fazi spremnosti/određeni nivo spremnosti.

Napredak u izvještajnom periodu: Crna Gora ima ograničen/određeni napredak u ovom poglavlju, dok Moldavija bilježi određeni napredak, a Srbija, Albanija, Kosovo i Ukrajina ograničen napredak. Sjeverna Makedonija, Bosna i Hercegovina, Turska i Gruzija su bez godišnjeg napretka u ovom poglavlju.

Poglavlje 9 – Finansijske usluge

Ukupna spremnost za članstvo: Crna Gora i Albanija pokazuju nivo spremnosti između umjerenog i dobrog, dok su Srbija, Sjeverna Makedonija i Kosovo na umjerenom nivou spremnosti. Bosna i Hercegovina se nalazi između određenog i umjerenog nivoa, a Gruzija, Moldavija i Ukrajina bilježe određeni nivo spremnosti. Turska je postigla dobar nivo spremnosti.

Napredak u izvještajnom periodu: Crna Gora je ostvarila veoma dobar napredak u ovoj oblasti, što je najbolji rezultat među posmatranim zemljama. Srbija, Sjeverna Makedonija, Albanija, Moldavija i Ukrajina ostvarile su određeni napredak, dok su Turska i Kosovo zabilježile ograničeni napredak. S druge strane, Bosna i Hercegovina i Gruzija nisu ostvarile nikakav napredak u ovoj oblasti.

Poglavlje 10 – Informatičko društvo i mediji

Ukupna spremnost za članstvo: Crna Gora ima dobar nivo spremnosti u ovoj oblasti, što je najbolje ocijenjena pozicija među upoređenim zemljama. Albanija i Ukrajina su između umjerene i dobre spremnosti, dok su Srbija i Sjeverna Makedonija umjereno spremne. Bosna i Hercegovina je u ranoj fazi spremnosti, a Kosovo, Turska, Gruzija i Moldavija imaju određeni nivo spremnosti. Crna Gora se, dakle, nalazi na samom vrhu po stepenu spremnosti u ovom poglavlju.

Napredak u izvještajnom periodu: Crna Gora je ostvarila određeni napredak, kao i Srbija, Sjeverna Makedonija, Kosovo, Turska, Moldavija i Ukrajina. Albanija je imala ograničen napredak, dok Bosna i Hercegovina i Gruzija nisu ostvarile napredak. Najveći napredak je zabilježila Moldavija, koja je ostvarila dobar napredak.

Poglavlje 11 – Poljoprivreda i ruralni razvoj

Ukupna spremnost za članstvo: Crna Gora i Sjeverna Makedonija imaju umjerenu spremnost u ovoj oblasti. Srbija, Albanija, Kosovo i Turska imaju određeni nivo spremnosti, Moldavija i Ukrajina su na prelazu između rane faze i određenog nivoa spremnosti, dok su Bosna i Hercegovina i Gruzija i dalje u ranoj fazi spremnosti.

Napredak u izvještajnom periodu: Crna Gora je ostvarila dobar napredak kao i Ukrajina. Sjeverna Makedonija i Moldavija su ostvarile određeni napredak, Srbija, Albanija, Kosovo, Turska, Gruzija i Bosna i Hercegovina su imale ograničeni napredak dok Bosna i Hercegovina nije napredovala u izvještajnom periodu.

Poglavlje 12 – Bezbjednost hrane, veterinarstvo i fitosanitarni nadzor

Ukupna spremnost za članstvo: Crna Gora, Srbija, Kosovo, Moldavija i Ukrajina imaju umjerenu spremnost. Sjeverna Makedonija ima dobar nivo spremnosti, dok Albanija, Bosna i Hercegovina, Turska i Gruzija imaju određeni nivo spremnosti.

Napredak u izvještajnom periodu: Crna Gora, Srbija i Albanija ostvarile su ograničeni napredak. Sjeverna Makedonija, Kosovo, Gruzija, Moldavija i Ukrajina su ostvarile određeni napredak, dok Bosna i Hercegovina ne i Turska nisu zabilježile napredak.

Poglavlje 13 – Ribarstvo

Ukupna spremnost za članstvo: Crna Gora, Srbija, Sjeverna Makedonija, Albanija, Turska i Moldavija imaju umjerenu spremnost. Gruzija i Ukrajina imaju određeni nivo spremnosti, dok su Bosna i Hercegovina i Kosovo u ranoj fazi spremnosti.

Napredak u izvještajnom periodu: Crna Gora i Moldavija su ostvarile dobar napredak. Srbija, Sjeverna Makedonija, Albanija i Turska i Ukrajina su ostvarile određeni napredak. Gruzija je ostvarila ograničeni napredak, dok Bosna i Hercegovina i Kosovo ne bilježe napredak.

Poglavlje 14 – Saobraćajna politika

Ukupna spremnost za članstvo: Dobar nivo spremnosti je ostvarila Srbija, dok je Crna Gora na nivou između umjerene i dobre spremnosti. Umjerena spremnost se bilježi kod Sjeverne Makedonija, Turske, a Moldavija se nalazi na nivou između određene i umjerene spremnosti. Određena spremnost je ostvarena u Albaniji, Bosni i Hercegovini, Kosovu, Gruziji i Ukrajini.

Napredak u izvještajnom periodu: Crna Gora je ostvarila određeni napredak, kao i Sjeverna Makedonija, Kosovo, Gruzija, Moldavija i Ukrajina. Ograničeni napredak su ostvarile Turska i Albanija, dok Srbija i Bosna i Hercegovina nisu imale napretka.

Poglavlje 15 – Energetika

Ukupna spremnost za članstvo: Crna Gora, Albanija i Ukrajina u oblasti energetike bilježe dobar nivo spremnosti, dok Moldavija bilježi umjereni/dobar nivo spremnosti. Srbija, Sjeverna Makedonija i Turska bilježe umjerenu spremnost. Kosovo i Gruzija imaju određeni nivo spremnosti. Bosna i Hercegovina se nalazi u ranoj fazi spremnosti.

Godišnji napredak: Moldavija je ostvarila veoma dobar napredak, a Albanija dobar napredak. Crna Gora, Srbija, Sjeverna Makedonija, Kosovo i Ukrajina su ostvarile određeni napredak. Turska i Gruzija su postigle ograničeni napredak, a Bosna i Hercegovina nije ostvarila napredak.

Poglavlje 16 – Porezi

Ukupna spremnost za članstvo: Crna Gora i Srbija se nalaze između umjerene i dobre spremnosti. Sjeverna Makedonija, Albanija i Turska imale su umjeren nivo spremnosti, dok je Gruzija bila između određenog i

umjerenog nivoa spremnosti. Bosna i Hercegovina, Kosovo, Moldavija i Ukrajina zabilježile su određeni nivo spremnosti.

Napredak u izvještajnom periodu: Crna Gora, Ukrajina i Moldavija ostvarile su dobar napredak. Srbija, Albanija i Kosovo zabilježile su određeni napredak, dok su Sjeverna Makedonija i Gruzija ostvarile ograničen napredak u ovoj oblasti. S druge strane, Bosna i Hercegovina i Turska nisu ostvarile nikakav napredak.

Poglavlje 17 – Ekonomska i monetarna unija

Ukupna spremnost za članstvo: Crna Gora je ocijenjena kao umjereno spremna, kao i Sjeverna Makedonija, Kosovo, Gruzija i Ukrajina. Umjerenu spremnost/dobar nivo spremnosti bilježe Srbija i Albanija. Gore su ocijenjene Turska i Moldavija, koje imaju određeni nivo spremnosti, dok je Bosna i Hercegovina u ranoj fazi spremnosti.

Napredak u izvještajnom periodu: Crna Gora je zabilježila ograničeni napredak, kao i Gruzija. Određeni napredak su ostvarile Srbija, Sjeverna Makedonija, Albanija, Kosovo i Moldavija. Turska je ostvarila dobar napredak dok je Bosna i Hercegovina bez napretka.

Poglavlje 18 – Statistika

Ukupna spremnost za članstvo: Crna Gora je zabilježila umjereni nivo spremnosti, kao i Albanija, i Turska, dok umjerenu spremnost/dobar nivo spremnosti bilježe Srbija i Sjeverna Makedonija. Gore ocijenjene su Kosovo, Gruzija, Moldavija i Ukrajina koje su dostigle određeni nivo spremnosti i Bosna i Hercegovina koja je u ranoj fazi spremnosti.

Napredak u izvještajnom periodu: Crna Gora je zabilježila određeni napredak u ovom poglavlju, kao i Srbija, Sjeverna Makedonija, Albanija, Turska i Ukrajina. Najbolje je ocijenjena Moldavija sa dobrim napretkom. Ograničeni napredak bilježe Bosna i Hercegovina, Turska i Gruzija.

Poglavlje 19 – Socijalna politika i zapošljavanje

Ukupna spremnost za članstvo: Crna Gora je postigla određeni nivo spremnosti za članstvo u EU u ovoj oblasti, kao i Bosna i Hercegovina, Turska, Moldavija i Gruzija. Bolje ocijenjene od nje su Srbija, Sjeverna Makedonija i Albanija koje su umjereno spremne, dok su najlošije ocijenjene Kosovo i Ukrajina koje su u ranoj fazi spremnosti.

Napredak u izvještajnom periodu: Crna Gora je ostvarila određeni napredak, kao i Sjeverna Makedonija, Kosovo, Turska, Moldavija i Ukrajina. Ograničeni napredak su imale Srbija i Albanija, dok su Bosna i Hercegovina i Gruzija zabilježile izostanak napretka. Najbolji rezultat ostvarila je Moldavija sa dobrim napretkom.

Poglavlje 20 – Preduzetništvo i industrijska politika

Ukupna spremnost za članstvo: Crna Gora je najbolje ocijenjena i ima dobar nivo spremnosti u ovom poglavlju, dok su Albanija i Sjeverna Makedonija isto ocijenjene i bilježe umjerenu/dobar nivo spremnosti. Srbija, Turska, Gruzija i Kosovo su umjereno spremne. Ukrajina bilježi određeni nivo/umjerenu spremnost, dok Moldavija ima određeni nivo spremnosti. Bosna i Hercegovina je u ranoj fazi spremnosti u ovom poglavlju.

Napredak u izvještajnom periodu: Crna Gora je najbolje ocijenjena i ima dobar napredak. Albanija, Moldavija i Ukrajina bilježe određeni napredak, dok Srbija, Bosna i Hercegovina, Turska, i Kosovo bilježe ograničen napredak. Sjeverna Makedonija i Gruzija nemaju napretka u ovom poglavlju.

Poglavlje 21 – Trans-evropske mreže

Ukupna spremnost za članstvo: Crna Gora je između umjerenog i dobrog nivoa spremnosti za članstvo, kao i Srbija. Na dobrom nivou spremnosti je Sjeverna Makedonija, a Turska se nalazi u veoma naprednoj fazi. Albanija, Bosna i Hercegovina, Kosovo, Gruzija, Moldavija i Ukrajina se nalaze na određenom nivou spremnosti.

Napredak u izvještajnom periodu: Određeni napredak u ovoj oblasti je zabilježen u Srbiji, Albaniji, Moldaviji i Ukrajini. Ograničeno su napredovale Crna Gora, Sjeverna Makedonija, Bosna i Hercegovina, Kosovo, Turska i Gruzija.

Poglavlje 22 – Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata

Ukupna spremnost za članstvo: Crna Gora je ocijenjena kao umjereno spremna za članstvo u EU. Istu ocjenu spremnosti imaju Albanija, Sjeverna Makedonija, Srbija, Turska i Moldavija. U ranoj fazi spremnosti za članstvo ocijenjenje su Bosna i Hercegovina i Kosovo. Ukrajina ima određen nivo spremnosti, dok se Gruzija nalazi u ranoj fazi/ima određeni nivo spremnosti.

Napredak u izvještajnom periodu: Crna Gora je ostvarila određeni napredak, kao i Albanija i Moldavija. Srbija, Sjeverna Makedonija, Kosovo i Ukrajina bilježe ograničeni napredak, dok u Bosni i Hercegovini, Gruziji i Turskoj nije ostvaren napredak u ovoj oblasti.

Poglavlje 25 – Nauka i istraživanje

Ukupna spremnost za članstvo: Crna Gora, Srbija i Sjeverna Makedonija imaju dobar nivo spremnosti. Albanija je između određene i umjerene spremnosti. Bosna i Hercegovina pokazuje određeni nivo spremnosti. Gruzija, Moldavija, Ukrajina bilježe umjereni nivo spremnosti, dok je Kosovo u ranoj fazi spremnosti, a Turska prednjači sa veoma naprednom fazom spremnosti.

Napredak u izvještajnom periodu: Crna Gora i Albanija su ostvarile određeni napredak. S.Makedonija, Turska, Moldavija i Ukrajina bilježe dobar napredak, dok Srbija i Bosna i Hercegovina nisu ostvarile napredak. Kosovo i Gruzija imaju ograničeni napredak.

Poglavlje 26 – Obrazovanje i kultura

Ukupna spremnost za članstvo: Crna Gora i Srbija imaju dobar nivo spremnosti. Sjeverna Makedonija, Turska, Gruzija i Moldavija nalaze se na umjerenom nivou spremnosti, dok je Albanija ostvarila umjeren dobar nivo spremnosti. Bosna i Hercegovina je u ranoj fazi, dok je Kosovo na određenom nivou spremnosti.

Napredak u izvještajnom periodu: Crna Gora, Moldavija i Ukrajina bilježe dobar napredak. Albanija, Kosovo i Turska ostvarile su određeni napredak, dok Sjeverna Makedonija, Bosna i Hercegovina i Gruzija imaju ograničeni napredak. Srbija nije ostvarila napredak.

Poglavlje 27 – Životna sredina i klimatske promjene

Ukupna spremnost za članstvo: Crna Gora bilježi određeni nivo spremnosti za članstvo, kao i Srbija, Sjeverna Makedonija, Albanija, Turska i Ukrajina. Između rane faze i određenog nivoa spremnosti se nalaze Bosna i Hercegovina i Moldavija, dok se Kosovo i Gruzija nalaze u ranoj fazi spremnosti za članstvo.

Godišnji napredak: Crna Gora, Srbija, Turska i Moldavija su zabilježile određeni napredak u oblasti životne sredine i klimatskih promjena, a Ukrajina je ostvarila dobar napredak. Sjeverna Makedonija, Kosovo i Gruzija su ostvarile ograničeni napredak, a Bosna i Hercegovina i Albanija nisu ostvarile napredak.

Poglavlje 28 – Zaštita potrošača i zdravlja

Ukupna spremnost za članstvo: Crna Gora, Srbija i Sjeverna Makedonija imaju umjeren nivo spremnosti, dok Turska bilježi dobar nivo spremnosti. Moldavija i Ukrajina pokazuju nivo između određenog i umjerenog, dok Gruzija bilježi određeni nivo spremnosti. Albanija, Bosna i Hercegovina i Kosovo nalaze se u ranoj fazi spremnosti.

Napredak u izvještajnom periodu: Crna Gora, Sjeverna Makedonija i Moldavija zabilježile su određeni napredak u ovoj oblasti, dok je Ukrajina ostvarila dobar napredak. Srbija, Kosovo, Turska i Gruzija postigle su ograničen napredak.

Poglavlje 29 – Carinska unija

Ukupna spremnost za članstvo: Crna Gora je postigla umjerenu spremnost, kao i Kosovo i Gruzija. Dobar nivo spremnosti su ostvarile Srbija, Sjeverna Makedonija, Turska, Moldavija i Ukrajina koje su na dobrom nivou spremnosti. Albanija je između umjerene i dobre spremnosti, dok Bosna i Hercegovina bilježi određeni nivo spremnosti u oblasti carina.

Napredak u izvještajnom periodu: Crna Gora je zabilježila dobar napredak, Sjeverna Makedonija, Moldavija i Ukrajina. Određeni napredak su postigle Albanija, Bosna i Hercegovina, Kosovo, a ograničeni napredak Srbija, Gruzija, dok u Turskoj nije bilo napretka.

Poglavlje 30 – Vanjski odnosi

Ukupna spremnost za članstvo: Crna Gora, od 2019. godine, u kontinuitetu postiže dobar nivo spremnosti za preuzimanje obaveza iz članstva. Takođe, tokom 2025, dobar nivo spremnosti ostvarile su i Sjeverna Makedonija, Albanija i Ukrajina, dok su Srbija, Turska, Gruzija i Moldavija postigle umjeren nivo spremnosti. Bosna i Hercegovina i Kosovo su na određenom nivou spremnosti.

Napredak u izvještajnom periodu: Crna Gora je jedina od zemalja postigla dobar napredak u 2025. godini, što predstavlja poboljšanje u odnosu na prethodni period. Određeni napredak ostvarile su Sjeverna Makedonija, Albanija, Kosovo i Moldavija. Ograničeni napredak bilježi se kod Ukrajine i Turske, dok je konstatovano da nema napretka kod Srbije, Bosne i Hercegovine i Gruzije.

Poglavlje 31 – Vanjska, bezbjednosna i odbrambena politika

Ukupna spremnost za članstvo: U ovoj oblasti, Crna Gora je jedina ostvarila najbolju ocjenu, tj. veoma napredan nivo spremnosti za preuzimanje obaveza iz članstva, što predstavlja napredak u odnosu na prethodne izvještaje. Sjeverna Makedonija, Albanija, Moldavija i Ukrajina su na dobrom nivou spremnosti, dok je Srbija ostvarila umjerenu spremnost. Gruzija se nalazi između određenog nivoa i umjerene spremnosti, dok su Turska i Bosna i Hercegovina na određenom nivou spremnosti. Kosovo nije ocjenjivano za ovu oblast.

Napredak u izvještajnom periodu: Crna Gora je jedina od zemalja postigla veoma dobar napredak, što predstavlja poboljšanje u odnosu na prethodni period. Sjeverna Makedonija, Albanija, Moldavija i Ukrajina su ostvarile dobar napredak, dok je Bosna i Hercegovina postigla određeni napredak. Srbija i Turska su postigle ograničeni napredak, dok je kod Gruzije ostvareno nazadovanje. Kosovo nije ocjenjivano.

Poglavlje 32 – Finansijski nadzor

Ukupna spremnost za članstvo: Crna Gora i Turska su najbolje ocjenjene sa dobrim nivoom spremnosti, dok su Srbija, Sjeverna Makedonija i Albanija umjereno spremne. Određenu spremnost bilježe Bosna i Hercegovina, Kosovo, Gruzija, Moldavija i Ukrajina.

Napredak u izvještajnom periodu: Crna Gora je najbolja i bilježi veoma dobar napredak, dok su Moldavija i Ukrajina ostvarile dobar napredak. Određeni napredak ima Sjeverna Makedonija, a ograničeni napredak se notira kod Srbije, Albanije, Bosne i Hercegovine i Kosova, dok nema napretka kod Turske i Gruzije.

Poglavlje 33 – Finansijske i budžetske odredbe

Ukupna spremnost za članstvo: Crna Gora, Srbija, Albanija i Turska bilježe određeni nivo spremnosti dok Sjeverna Makedonija, Bosna i Hercegovina, Gruzija i Ukrajina ostaju u ranoj fazi spremnosti. Moldavija je između rane faze i određenog nivoa spremnosti.

Napredak u izvještajnom periodu: Crna Gora, Moldavija i Ukrajina ostvarile su određeni napredak. S. Makedonija, Albanija, Bosna i Hercegovina bilježe ograničeni napredak. Srbija, Turska i Gruzija nijesu ostvarile napredak. Kosovo nema podataka.

PRILOG 1: TABELARNI PRIKAZ UKUPNE SPREMNOSTI ZA ČLANSTVO
PRILOG 2: TABELARNI PRIKAZ GODIŠNJEG NAPRETKA

PRILOG 2: TABELARNI PRIKAZ GODIŠNJEG NAPRETKA

OBLAST/ POGLAVLJE	Crna Gora	Srbija	Sjeverna Makedonija	Albanija	Bosna i Hercegovina	Kosovo	Turska	Gruzija	Moldavija	Ukrajina	Prosječna ocjena
Reforma javne uprave	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Ograničen napredak (2)	Ograničen napredak (2)	Nema napretka (1)	Nazadovan je (0)	Određeni napredak (3)	Dobar napredak (4)	2.2
23. Pravosuđe i temeljna prava	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Ograničeni napredak (2)	Nazadovan je (0)	Nazadovan je (0)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	1.7
Pravosuđe	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Ograničeni napredak (2)	Nazadovan je (0)	Nazadovan je (0)	Dobar napredak (4)	Određeni napredak (3)	1.8
Borba protiv korupcije	Određeni napredak (3)	Ograničen napredak (2)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Ograničeni napredak (2)	Nema napretka (1)	Nazadovan je (0)	Određeni napredak (3)	Ograničeni napredak (2)	1.8
Temeljna prava	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
Sloboda izražavanja	Određeni napredak (3)	Nazadovanje (0)	Ograničeni napredak (2)	Ograničeni napredak (2)	Nema napretka (1)	Nema napretka (1)	Nazadovan je (0)	Nazadovan je (0)	Dobar napredak (4)	Određeni napredak (3)	1.6
24. Pravda, sloboda i bezbjednost	Ograničen napredak (2)	Ograničen napredak (2)	Ograničeni napredak (2)	Dobar napredak (4)	Određeni napredak (3)	Ograničeni napredak (2)	Određeni napredak (3)	Nazadovan je (0)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	2.4
Borba protiv organizovanog kriminala	Dobar napredak (4)	Ograničeni napredak (2)	Ograničeni napredak (2)	Dobar napredak (4)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Ograničen napredak (2)	Ograničeni napredak (2)	Dobar napredak (4)	Određeni napredak (3)	2.9

Skala ocjena u dijelu ostvarenog godišnjeg napretka: (0) Nazadovanje; (1) Nema napretka; (2) Ograničeni napredak; (3) Određeni napredak; (4) Dobar napredak; (5) Veoma dobar napredak

OBLAST/ POGLAVLJE	Crna Gora	Srbija	Sjeverna Makedonija	Albanija	Bosna i Hercegovina	Kosovo	Turska	Gruzija	Moldavija	Ukrajina	Prosječna ocjena
Postojanje funkcionalne tržišne ekonomije	Određeni napredak (3)	Ograničeni napredak (2)	Ograničeni napredak (2)	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Ograničeni napredak (2)	Dobar napredak (4)	Dobar napredak (4)	2.7
Sposobnost suočavanja s konkurentskim pritiscima i tržišnim snagama u EU	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Ograničeni napredak (2)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Ograničeni napredak (2)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Dobar napredak (4)	2.7
1.Sloboda kretanja roba	Određeni napredak (3)	Ograničeni napredak (2)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (1)	Nema napretka (1)	Ograničeni napredak (1)	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Ograničeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	1.9
2. Sloboda kretanja radnika	Određeni napredak (3)	Ograničeni napredak (2)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Nema napretka (1)	Dobar napredak (4)	Ograničeni napredak (2)	2.1
3. Pravo osnivanja preduzeća i sloboda pružanja usluga	Veoma dobar napredak (5)	Određeni napredak (3)	Ograničeni napredak (2)	Nema napretka (1)	Nema napretka (1)	Ograničeni napredak (2)	Nema napretka (1)	Nema napretka (1)	Dobar napredak (4)	Ograničeni napredak (2)	2.2
4. Sloboda kretanja kapitala	Dobar napredak (4)	Određeni napredak (3)	Dobar napredak (4)	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Dobar napredak (4)	Određeni napredak (3)	2.9
5. Javne nabavke	Dobar napredak (4)	Ograničen napredak (2)	Ograničen napredak (2)	Ograničen napredak (2)	Ograničen napredak (2)	Ograničeni napredak (2)	Nema napretka (1)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Ograničeni napredak (2)	2.1

Skala ocjena u dijelu ostvarenog godišnjeg napretka: (0) Nazadovanje; (1) Nema napretka; (2) Ograničeni napredak; (3) Određeni napredak; (4) Dobar napredak; (5) Veoma dobar napredak

OBLAST/ POGLAVLJE	Crna Gora	Srbija	Sjeverna Makedonija	Albanija	Bosna i Hercegovina	Kosovo	Turska	Gruzija	Moldavija	Ukrajina	Prosječna ocjena
6. Privredno pravo	Veoma dobar napredak (5)	Nema napretka (1)	Nema napretka (1)	Ograničen napredak (2)	Nema napretka (1)	Ograničen napredak (2)	Ograničen napredak (2)	Nema napretka (1)	Dobar napredak (4)	Ograničen napredak (2)	2.1
7.Intelektualna svojina	Veoma dobar napredak (5)	Nema napretka (1)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Ograničen napredak (2)	Ograničen napredak (2)	Ograničen napredak (2)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	2.3
8. Konkurencija	Ograničen napredak/Odr eđeni napredak (2/3)	Ograničen napredak (2)	Nema napretka (1)	Ograničen napredak (2)	Nema napretka (1)	Ograničen napredak (2)	Nema napretka (1)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Ograničen napredak (2)	1.75
9. Finansijske usluge	Veoma dobar napredak (5)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Ograničeni napredak (2)	Ograničeni napredak (2)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	2.6
10. Informatičko društvo i mediji	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Ograničen napredak (2)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Nema napretka (0)	Dobar napredak (4)	Određeni napredak (3)	2.5
11. Poljoprivreda i ruralni razvoj	Dobar napredak (4)	Ograničeni napredak (2)	Određeni napredak (3)	Ograničeni napredak (2)	Nema napretka (1)	Ograničeni napredak (2)	Ograničeni napredak (2)	Ograničeni napredak (2)	Određeni napredak (3)	Dobar napredak (4)	2.5
12. Bezbjednost hrane, veterinarstvo i	Ograničeni napredak (2)	Ograničeni napredak (2)	Određeni napredak (3)	Ograničeni napredak (2)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	2.3

Skala ocjena u dijelu ostvarenog godišnjeg napretka: (0) Nazadovanje; (1) Nema napretka; (2) Ograničeni napredak; (3) Određeni napredak; (4) Dobar napredak; (5) Veoma dobar napredak

OBLAST/ POGLAVLJE	Crna Gora	Srbija	Sjeverna Makedonija	Albanija	Bosna i Hercegovina	Kosovo	Turska	Gruzija	Moldavija	Ukrajina	Prosječna ocjena
fitosanitarna politika											
13. Ribarstvo	Dobar napredak (4)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Ograničeni napredak (2)	Dobar napredak (4)	Određeni napredak (3)	2.7
14. Saobraćajna politika	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Ograničen napredak (2)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Ograničeni napredak (2)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	2.4
15. Energetika	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Dobar napredak (4)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Ograničeni napredak (2)	Ograničeni napredak (2)	Veoma dobar napredak (5)	Određeni napredak (3)	2.9
16. Porezi	Dobar napredak (4)	Određeni napredak (3)	Ograničen napredak (2)	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Ograničen napredak (2)	Dobar napredak (4)	Dobar napredak (4)	2.7
17. Ekonomska i monetarna unija	Ograničeni napredak (2)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Dobar napredak (4)	Ograničeni napredak (2)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	2.7
18. Statistika	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Ograničen napredak (2)	Ograničeni napredak (2)	Određeni napredak (3)	Ograničen napredak (2)	Dobar napredak (4)	Određeni napredak (3)	2.8

Skala ocjena u dijelu ostvarenog godišnjeg napretka: (0) Nazadovanje; (1) Nema napretka; (2) Ograničeni napredak; (3) Određeni napredak; (4) Dobar napredak; (5) Veoma dobar napredak

OBLAST/ POGLAVLJE	Crna Gora	Srbija	Sjeverna Makedonija	Albanija	Bosna i Hercegovina	Kosovo	Turska	Gruzija	Moldavija	Ukrajina	Prosječna ocjena
19. Socijalna politika i zapošljavanje	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Određena spremnost (3)	Ograničen napredak (2)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Dobar napredak (4)	Određeni napredak (3)	2.4
20. Preduzetništvo i industrijska politika	Dobar napredak (4)	Ograničen napredak (2)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Ograničen napredak (2)	Ograničen napredak (3)	Ograničen napredak (3)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	2.5
21. Trans- evropske mreže	Ograničeni napredak (2)	Određeni napredak (3)	Ograničeni napredak (2)	Određeni napredak (3)	Ograničeni napredak (2)	Ograničeni napredak (2)	Ograničeni napredak (2)	Ograničeni napredak (2)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	2.4
22. Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata	Određeni napredak (3)	Ograničeni napredak (2)	Ograničeni napredak (2)	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Ograničeni napredak (2)	Nema napretka (1)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Ograničen napredak (2)	2.0
25. Nauka i istraživanje	Određeni napredak (3)	Nema napretka (2)	Dobar napredak (4)	Određeni napredak (3)	Nema napretka (2)	Ograničeni napredak (2)	Dobar napredak (4)	Ograničeni napredak (2)	Dobar napredak (4)	Dobar napredak (4)	3.0
26. Obrazovanje i kultura	Dobar napredak (4)	Nema napretka (2)	Ograničeni napredak (2)	Određeni napredak (3)	Ograničeni napredak (2)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Ograničeni napredak (2)	Dobar napredak (4)	Dobar napredak (4)	2.9
27. Životna sredina i klimatske promjene	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Ograničeni napredak (2)	Bez napretka (1)	Bez napretka (1)	Ograničeni napredak (2)	Određeni napredak (3)	Ograničeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Dobar napredak (4)	2.5

Skala ocjena u dijelu ostvarenog godišnjeg napretka: (0) Nazadovanje; (1) Nema napretka; (2) Ograničeni napredak; (3) Određeni napredak; (4) Dobar napredak; (5) Veoma dobar napredak

OBLAST/ POGLAVLJE	Crna Gora	Srbija	Sjeverna Makedonija	Albanija	Bosna i Hercegovina	Kosovo	Turska	Gruzija	Moldavija	Ukrajina	Prosječna ocjena
28. Zaštita potrošača i zdravlja	Određeni napredak (3)	Ograničeni napredak (2)	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Nema napretka (1)	Ograničeni napredak (2)	Ograničeni napredak (2)	Ograničeni napredak (2)	Određeni napredak (3)	Dobar napredak (4)	2.3
29. Carinska unija	Dobar napredak (4)	Ograničeni napredak (2)	Dobar napredak (4)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Ograničeni napredak (2)	Dobar napredak (4)	Dobar napredak (4)	3.0
30. Vanjski odnosi	Dobar napredak (4)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Ograničeni napredak (2)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Ograničeni napredak (2)	2.3
31. Vanjska, bezbjednosna i odbrambena politika	Veoma dobar napredak (5)	Ograničeni napredak (2)	Dobar napredak (4)	Dobar napredak (4)	Određeni napredak (3)	/	Ograničeni napredak (2)	Nazadovan je (0)	Dobar napredak (4)	Dobar napredak (4)	2.8
32. Finansijski nadzor	Veoma dobar napredak (5)	Ograničeni napredak (2)	Određeni napredak (3)	Ograničeni napredak (2)	Ograničeni napredak (2)	Ograničeni napredak (2)	Nema napretka (1)	Nema napretka (1)	Dobar napredak (4)	Dobar napredak (4)	2.6
33. Finansijske i budžetske odredbe	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Ograničeni napredak (2)	Ograničeni napredak (2)	Ograničeni napredak (2)	/	Nema napretka (1)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	1.8
Prosječna ocjena po zemljama za	3.47	2.08	2.4	2.65	1.48	2.39 ¹	1.98	1.38	3.55	3.15	

¹ Prosječna ocjena za 31 pregovaračko poglavlje (31 i 33 neocijenjena).

Skala ocjena u dijelu ostvarenog godišnjeg napretka: (0) Nazadovanje; (1) Nema napretka; (2) Ograničeni napredak; (3) Određeni napredak; (4) Dobar napredak; (5) Veoma dobar napredak

OBLAST/ POGLAVLJE	Crna Gora	Srbija	Sjeverna Makedonija	Albanija	Bosna i Hercegovina	Kosovo	Turska	Gruzija	Moldavija	Ukrajina	Prosječna ocjena
33 pregovaračka poglavlja											

Skala ocjena u dijelu ostvarenog godišnjeg napretka: (0) Nazadovanje; (1) Nema napretka; (2) Ograničeni napredak; (3) Određeni napredak; (4) Dobar napredak; (5) Veoma dobar napredak

PRILOG 2: TABELARNI PRIKAZ GODIŠNJEG NAPRETKA

OBLAST/ POGLAVLJE	Crna Gora	Srbija	Sjeverna Makedonija	Albanija	Bosna i Hercegovina	Kosovo	Turska	Gruzija	Moldavija	Ukrajina	Prosječna ocjena
Reforma javne uprave	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Ograničen napredak (2)	Ograničen napredak (2)	Nema napretka (1)	Nazadovan je (0)	Određeni napredak (3)	Dobar napredak (4)	2.2
23. Pravosuđe i temeljna prava	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Ograničeni napredak (2)	Nazadovan je (0)	Nazadovan je (0)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	1.7
Pravosuđe	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Ograničeni napredak (2)	Nazadovan je (0)	Nazadovan je (0)	Dobar napredak (4)	Određeni napredak (3)	1.8
Borba protiv korupcije	Određeni napredak (3)	Ograničen napredak (2)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Ograničeni napredak (2)	Nema napretka (1)	Nazadovan je (0)	Određeni napredak (3)	Ograničeni napredak (2)	1.8
Temeljna prava	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
Sloboda izražavanja	Određeni napredak (3)	Nazadovanje (0)	Ograničeni napredak (2)	Ograničeni napredak (2)	Nema napretka (1)	Nema napretka (1)	Nazadovan je (0)	Nazadovan je (0)	Dobar napredak (4)	Određeni napredak (3)	1.6
24. Pravda, sloboda i bezbjednost	Ograničen napredak (2)	Ograničen napredak (2)	Ograničeni napredak (2)	Dobar napredak (4)	Određeni napredak (3)	Ograničeni napredak (2)	Određeni napredak (3)	Nazadovan je (0)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	2.4
Borba protiv organizovanog kriminala	Dobar napredak (4)	Ograničeni napredak (2)	Ograničeni napredak (2)	Dobar napredak (4)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Ograničen napredak (2)	Ograničeni napredak (2)	Dobar napredak (4)	Određeni napredak (3)	2.9

Skala ocjena u dijelu ostvarenog godišnjeg napretka: (0) Nazadovanje; (1) Nema napretka; (2) Ograničeni napredak; (3) Određeni napredak; (4) Dobar napredak; (5) Veoma dobar napredak

OBLAST/ POGLAVLJE	Crna Gora	Srbija	Sjeverna Makedonija	Albanija	Bosna i Hercegovina	Kosovo	Turska	Gruzija	Moldavija	Ukrajina	Prosječna ocjena
Postojanje funkcionalne tržišne ekonomije	Određeni napredak (3)	Ograničeni napredak (2)	Ograničeni napredak (2)	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Ograničeni napredak (2)	Dobar napredak (4)	Dobar napredak (4)	2.7
Sposobnost suočavanja s konkurentskim pritiscima i tržišnim snagama u EU	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Ograničeni napredak (2)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Ograničeni napredak (2)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Dobar napredak (4)	2.7
1.Sloboda kretanja roba	Određeni napredak (3)	Ograničeni napredak (2)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (1)	Nema napretka (1)	Ograničeni napredak (1)	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Ograničeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	1.9
2. Sloboda kretanja radnika	Određeni napredak (3)	Ograničeni napredak (2)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Nema napretka (1)	Dobar napredak (4)	Ograničeni napredak (2)	2.1
3. Pravo osnivanja preduzeća i sloboda pružanja usluga	Veoma dobar napredak (5)	Određeni napredak (3)	Ograničeni napredak (2)	Nema napretka (1)	Nema napretka (1)	Ograničeni napredak (2)	Nema napretka (1)	Nema napretka (1)	Dobar napredak (4)	Ograničeni napredak (2)	2.2
4. Sloboda kretanja kapitala	Dobar napredak (4)	Određeni napredak (3)	Dobar napredak (4)	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Dobar napredak (4)	Određeni napredak (3)	2.9
5. Javne nabavke	Dobar napredak (4)	Ograničen napredak (2)	Ograničen napredak (2)	Ograničen napredak (2)	Ograničen napredak (2)	Ograničeni napredak (2)	Nema napretka (1)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Ograničeni napredak (2)	2.1

Skala ocjena u dijelu ostvarenog godišnjeg napretka: (0) Nazadovanje; (1) Nema napretka; (2) Ograničeni napredak; (3) Određeni napredak; (4) Dobar napredak; (5) Veoma dobar napredak

OBLAST/ POGLAVLJE	Crna Gora	Srbija	Sjeverna Makedonija	Albanija	Bosna i Hercegovina	Kosovo	Turska	Gruzija	Moldavija	Ukrajina	Prosječna ocjena
6. Privredno pravo	Veoma dobar napredak (5)	Nema napretka (1)	Nema napretka (1)	Ograničen napredak (2)	Nema napretka (1)	Ograničen napredak (2)	Ograničen napredak (2)	Nema napretka (1)	Dobar napredak (4)	Ograničen napredak (2)	2.1
7.Intelektualna svojina	Veoma dobar napredak (5)	Nema napretka (1)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Ograničen napredak (2)	Ograničen napredak (2)	Ograničen napredak (2)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	2.3
8. Konkurencija	Ograničen napredak/Odr eđeni napredak (2/3)	Ograničen napredak (2)	Nema napretka (1)	Ograničen napredak (2)	Nema napretka (1)	Ograničen napredak (2)	Nema napretka (1)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Ograničen napredak (2)	1.75
9. Finansijske usluge	Veoma dobar napredak (5)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Ograničeni napredak (2)	Ograničeni napredak (2)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	2.6
10. Informatičko društvo i mediji	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Ograničen napredak (2)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Nema napretka (0)	Dobar napredak (4)	Određeni napredak (3)	2.5
11. Poljoprivreda i ruralni razvoj	Dobar napredak (4)	Ograničeni napredak (2)	Određeni napredak (3)	Ograničeni napredak (2)	Nema napretka (1)	Ograničeni napredak (2)	Ograničeni napredak (2)	Ograničeni napredak (2)	Određeni napredak (3)	Dobar napredak (4)	2.5
12. Bezbjednost hrane, veterinarstvo i	Ograničeni napredak (2)	Ograničeni napredak (2)	Određeni napredak (3)	Ograničeni napredak (2)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	2.3

Skala ocjena u dijelu ostvarenog godišnjeg napretka: (0) Nazadovanje; (1) Nema napretka; (2) Ograničeni napredak; (3) Određeni napredak; (4) Dobar napredak; (5) Veoma dobar napredak

OBLAST/ POGLAVLJE	Crna Gora	Srbija	Sjeverna Makedonija	Albanija	Bosna i Hercegovina	Kosovo	Turska	Gruzija	Moldavija	Ukrajina	Prosječna ocjena
fitosanitarna politika											
13. Ribarstvo	Dobar napredak (4)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Ograničeni napredak (2)	Dobar napredak (4)	Određeni napredak (3)	2.7
14. Saobraćajna politika	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Ograničen napredak (2)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Ograničeni napredak (2)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	2.4
15. Energetika	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Dobar napredak (4)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Ograničeni napredak (2)	Ograničeni napredak (2)	Veoma dobar napredak (5)	Određeni napredak (3)	2.9
16. Porezi	Dobar napredak (4)	Određeni napredak (3)	Ograničen napredak (2)	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Ograničen napredak (2)	Dobar napredak (4)	Dobar napredak (4)	2.7
17. Ekonomska i monetarna unija	Ograničeni napredak (2)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Dobar napredak (4)	Ograničeni napredak (2)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	2.7
18. Statistika	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Ograničen napredak (2)	Ograničeni napredak (2)	Određeni napredak (3)	Ograničen napredak (2)	Dobar napredak (4)	Određeni napredak (3)	2.8

Skala ocjena u dijelu ostvarenog godišnjeg napretka: (0) Nazadovanje; (1) Nema napretka; (2) Ograničeni napredak; (3) Određeni napredak; (4) Dobar napredak; (5) Veoma dobar napredak

OBLAST/ POGLAVLJE	Crna Gora	Srbija	Sjeverna Makedonija	Albanija	Bosna i Hercegovina	Kosovo	Turska	Gruzija	Moldavija	Ukrajina	Prosječna ocjena
19. Socijalna politika i zapošljavanje	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Određena spremnost (3)	Ograničen napredak (2)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Dobar napredak (4)	Određeni napredak (3)	2.4
20. Preduzetništvo i industrijska politika	Dobar napredak (4)	Ograničen napredak (2)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Ograničen napredak (2)	Ograničen napredak (3)	Ograničen napredak (3)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	2.5
21. Trans- evropske mreže	Ograničeni napredak (2)	Određeni napredak (3)	Ograničeni napredak (2)	Određeni napredak (3)	Ograničeni napredak (2)	Ograničeni napredak (2)	Ograničeni napredak (2)	Ograničeni napredak (2)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	2.4
22. Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata	Određeni napredak (3)	Ograničeni napredak (2)	Ograničeni napredak (2)	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Ograničeni napredak (2)	Nema napretka (1)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Ograničen napredak (2)	2.0
25. Nauka i istraživanje	Određeni napredak (3)	Nema napretka (2)	Dobar napredak (4)	Određeni napredak (3)	Nema napretka (2)	Ograničeni napredak (2)	Dobar napredak (4)	Ograničeni napredak (2)	Dobar napredak (4)	Dobar napredak (4)	3.0
26. Obrazovanje i kultura	Dobar napredak (4)	Nema napretka (2)	Ograničeni napredak (2)	Određeni napredak (3)	Ograničeni napredak (2)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Ograničeni napredak (2)	Dobar napredak (4)	Dobar napredak (4)	2.9
27. Životna sredina i klimatske promjene	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Ograničeni napredak (2)	Bez napretka (1)	Bez napretka (1)	Ograničeni napredak (2)	Određeni napredak (3)	Ograničeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Dobar napredak (4)	2.5

Skala ocjena u dijelu ostvarenog godišnjeg napretka: (0) Nazadovanje; (1) Nema napretka; (2) Ograničeni napredak; (3) Određeni napredak; (4) Dobar napredak; (5) Veoma dobar napredak

OBLAST/ POGLAVLJE	Crna Gora	Srbija	Sjeverna Makedonija	Albanija	Bosna i Hercegovina	Kosovo	Turska	Gruzija	Moldavija	Ukrajina	Prosječna ocjena
28. Zaštita potrošača i zdravlja	Određeni napredak (3)	Ograničeni napredak (2)	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Nema napretka (1)	Ograničeni napredak (2)	Ograničeni napredak (2)	Ograničeni napredak (2)	Određeni napredak (3)	Dobar napredak (4)	2.3
29. Carinska unija	Dobar napredak (4)	Ograničeni napredak (2)	Dobar napredak (4)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Ograničeni napredak (2)	Dobar napredak (4)	Dobar napredak (4)	3.0
30. Vanjski odnosi	Dobar napredak (4)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Ograničeni napredak (2)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Ograničeni napredak (2)	2.3
31. Vanjska, bezbjednosna i odbrambena politika	Veoma dobar napredak (5)	Ograničeni napredak (2)	Dobar napredak (4)	Dobar napredak (4)	Određeni napredak (3)	/	Ograničeni napredak (2)	Nazadovan je (0)	Dobar napredak (4)	Dobar napredak (4)	2.8
32. Finansijski nadzor	Veoma dobar napredak (5)	Ograničeni napredak (2)	Određeni napredak (3)	Ograničeni napredak (2)	Ograničeni napredak (2)	Ograničeni napredak (2)	Nema napretka (1)	Nema napretka (1)	Dobar napredak (4)	Dobar napredak (4)	2.6
33. Finansijske i budžetske odredbe	Određeni napredak (3)	Nema napretka (1)	Ograničeni napredak (2)	Ograničeni napredak (2)	Ograničeni napredak (2)	/	Nema napretka (1)	Nema napretka (1)	Određeni napredak (3)	Određeni napredak (3)	1.8
Prosječna ocjena po zemljama za	3.47	2.08	2.4	2.65	1.48	2.39 ¹	1.98	1.38	3.55	3.15	

¹ Prosječna ocjena za 31 pregovaračko poglavlje (31 i 33 neocijenjena).

Skala ocjena u dijelu ostvarenog godišnjeg napretka: (0) Nazadovanje; (1) Nema napretka; (2) Ograničeni napredak; (3) Određeni napredak; (4) Dobar napredak; (5) Veoma dobar napredak

OBLAST/ POGLAVLJE	Crna Gora	Srbija	Sjeverna Makedonija	Albanija	Bosna i Hercegovina	Kosovo	Turska	Gruzija	Moldavija	Ukrajina	Prosječna ocjena
33 pregovaračka poglavlja											

Skala ocjena u dijelu ostvarenog godišnjeg napretka: (0) Nazadovanje; (1) Nema napretka; (2) Ograničeni napredak; (3) Određeni napredak; (4) Dobar napredak; (5) Veoma dobar napredak